Tidskrift för SCHACK 6

Årgång 70 • Juli—Augusti • 1964

Stort SM-referat

• • • • • •

Dom i TfS internationella studieturnering 1963

• • • • • •

Omslagstävlingen sid. 189

Omslagsstudien

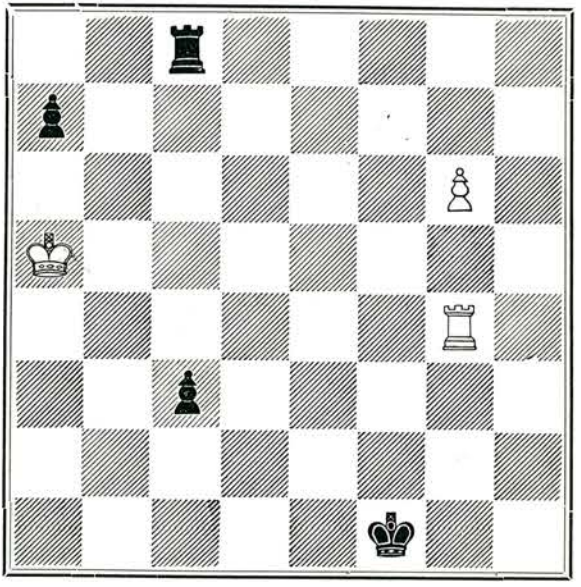

Vit drar och gör remi

I Sverige
2:20
inkl oms

Zandor Nilsson rapporterar

från Interzonaltävlingen

Tidskrift för SCHACK

Officiellt organ för Sveriges Schackförbund
Box 7123, Göteborg 7. Postgiro 60 46 34

Tidskriftskommitté:
Ansvarig utgivare Fil. dr Eric Uhlin, tel. 0303/102 51
Ekonomichef Arne Berggren, tel. 031/14 64 54
Redaktion Ernst Åhman, tel. 031/20 11 44
Ägare Sveriges Schackförbund
Prenumerationspris inom Europa Kr. 17:—, utom Europa $ 4:—
Lösnummerpris i Sverige Kr. 2:20

INNEHÅLL

	sid.		sid.
Erik Lundin vann SM	161	Dom i TfS studieturnering 1963	184
Litet SM-pytt i panna	162	Problem	186
Sverigemästerskapet 1964 (tabell)	163	Norgemästerskap i ungdomens tecken	188
Resultattabeller från SM	164	Norgemästerskapet 1964 (tabell)	189
Hård kamp om gruppsegrarna i junior-SM	166	Schack-SM för blinda	189
Kongressen	167	Omslagstävlingen	189
Sista ronden i Amsterdam	168	MAS invigningsturnering	189
Interzonalturneringen (tabell)	171	Nordiskt nytt	190
Ungdomsschack	172	Arne Zwaig — en norsk Bobby Fischer	190
Schack i Syd-Afrika och Israel	174	Distriktsnytt	191
Partier	175	Ordet fritt!	191
Studier	183	Inbjudan till lagtävling i Kiel	191
		Korr-schack	192

ETT FINT DRAG...

följ med RESO och SVERIGES SCHACKFÖRBUND till den 16:e SCHACKOLYMPIADEN i ISRAEL

Som redan framgått i notisform i denna tidning kommer den 16:e schackolympiaden att hållas i Tel Aviv den 2—24 november.

Vi inbjuder därför alla schackintresserade i Skandinavien att följa med på en intressant resa till Israel, där Ni förutom de spännande tävlingarna även kan njuta av sol och salta bad till omväxling från vår nordiska höst.

Avresa sker från Köpenhamn den 1 november och priserna är
för 4 veckors resa ..... från kronor 1.690:—
för 2 veckors resa ..... från kronor 1.290:—

Priserna inkluderar resa från Köpenhamn till Tel Aviv och åter med jetflyg, lokala transporter samt rum och frukost under uppehållet i Tel Aviv. Svensk färdledare medföljer.

Om intresset är tillräckligt kommer vi även att kunna erbjuda ett alternativ med kombinerad flyg- och båtresa.

Utförliga program kan rekvireras på vidstående kupong, som insändes till RESO, Fack, Stockholm 1. Upplysningar kan även erhållas per telefon 22 60 20 ankn. 152.

.....

Till RESO, Fack, Stockholm 1

Var god och sänd omgående utförligt program för de olika resalternativen till Israel i samband med 16:e Schackolympiaden.

Namn .....

Adress .....

Postadress .....

Erik Lundin vann SM-tävlingen

Den s k sverigemästargruppen hade i år genom de nya bestämmelserna utökats från tolv till fjorton deltagare. Det var ett steg i rätt riktning, varigenom de även i schack förekommande hasardmomenten fick mindre betydelse för den slutliga utgången. Genom dubbelronderna blev tävlingen dock mycket ansträngande, och det är beklagligt, att man ännu tillämpar detta system, som var populärt före det andra världskriget men senare övergivits av de flesta länder.

Äras den som äras bör! Erik Lundin, veteran från storhetstiden i svenskt schack med många internationella framgångar på sitt pluskonto, hade celebrerat sin sextioårsdag med en andraplacering i Finland och finslipat formen. Han spelade med ungdomlig friskhet, trollade fram angreppsställningar ur det tomma intet och kombinerade i känd stil. Efter en försiktig början, med två remipartier, tog han upp jakten efter Hörberg och Martin Johansson, som båda "gått från start". Martin besegrades och passerades i femte ronden, efter en spännande duell, men sedan kom hans första och enda motgång — nederlaget mot Krantz. Utan att förringa dennes seger kan man dock tala om fall på eget grepp för Lundin — se partispalten! Följande ronds parti mot Hörberg fick stor, kanske avgörande betydelse för slutresultatet. Hörberg hade nog vinsten inom räckhåll vid ett tillfälle, men till sist fällde Lundins goda tävlingsnerver utslaget i en kamp, som hedrar båda.

När Lundin väl kommit i ledningen, släppte han den inte, och man har intryck av att

han hade kunnat få en ännu större poängutdelning, om det hade varit nödvändigt. Nu säkrade han segern genom remipartier i slutronderna.

Anmärkningsvärt nog visade Lundin bättre form och framförallt större uthållighet än under de senaste åren. Han är alltjämt av hög internationell klass, men hans borgerliga gärning tillåter honom inte att ställa upp i någon av utlandets stortävlingar. Det svenska laget får tyvärr klara sig utan honom i decembers schackolympiad i Tel Aviv.

Zandor Nilsson fick dålig utdelning på de första fem ronderna — fyra halvpoänger och en nolla trots överlägset spel i ett par partier. Liksom i Karlskrona förra året spelade han några maratonpartier, som ställde hans uthållighet på svåra prov, men han klarade dem med glans och avancerade efter en lång och fin segerrad till andra plats. Om han visar samma form i Tel Aviv, blir han en god tillgång för vårt lag.

Martin Johansson var ännu en gång favorit i förhandstipsen, men nederlagen mot Lundin och Krantz grusade hans förhoppningar. I många partier visade han sin fina positionsuppfattning, och det är inte något fel på hans kombinationsförmåga, även om han ibland inte kommer till sin rätt i "vilda" ställningar.

Börje Jansson var den största positiva överraskningen. Efter tre remier och ett katastrofalt nederlag — det sistnämnda mot Lundin! — tog han sex poäng på de följande sju ronderna och gick upp på andra plats, men efter en hårfin förlust mot Zäta

måste han nöja sig med en fjärdeplacering. Han har en sund och tilltalande spelstil, präglad och objektivitet, och med ökad rutin och erfarenhet blir han säkert att räkna med även i större sammanhang.

Anton Fridh har däremot rutin i överflöd, men hans spelöppningsbehandling verkar ofta något hemmagjord. Efter en svag start arbetade han sig först upp i mittklungan och lade sedan i spurten beslag på en femteplacering genom segern över Bengt Hörberg.

Hörberg var länge stark segeraspirant. Han anlade partierna utmärkt och spelade långt bättre än i fjolårets kongressturnering. Hans förlustparti mot Ekenberg i näst sista ronden var ett ologiskt resultat med hänsyn till händelseförloppet, och det kostade honom antagligen ett delat andra- eller tredjepris. Sista rondens parti mot Fridh spelade han sedan nervöst och okoncentrerat.

Bengt Ekenberg hör alltjämt till våra pålitligaste mästare, ehuru han inte nådde upp

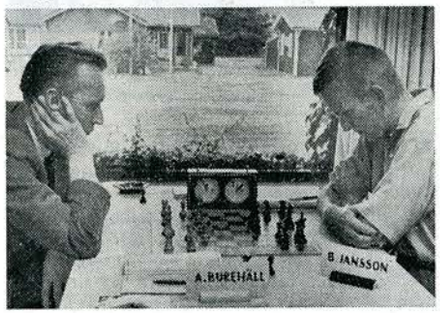

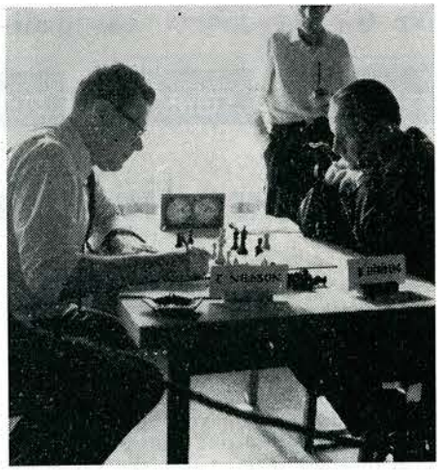

till samma höga standard som när han vann SM i Örnsköldsvik för två år sedan.

Kjell Krantz kom med heder från debuten i landslagsklassen. Han är en briljant angreppsspelare med stora utvecklingsmöjligheter men med vissa svagheter i spelöppningsbehandling och rent positionellt manövrerande, som han måste eliminera.

Av övriga mästare hade man framförallt väntat sig mer av Aurell, som inte visade någonting av fjolårsformen. Arnstam började starkt men tröttnade, och Burehäll gjorde inte sin förmåga rättvisa.

Gidon Ståhlberg

Litet SM-pytt i panna

Fjolårets deltagarrekord, 608 spelare, slogs överlägset. Inte mindre än 724 spelare ställde upp och av dem fullföljde 722. Fördelningen på de skilda klasserna var: Sverigemästargruppen 14, mästarklassen i övrigt 71, första klasseen 138, andra klassen 380, juniorklassen 108 och veteranklassen 11. Sammanlagda antalet grupper var 66.

— o —

Två damer deltog i klass II. Av dem tog Ingrid Edheim, Stockholms SS 50 % eller 4½ poäng, medan Elisabeth Thalmay, SASS fick nöja sig med ½ poäng.

— o —

MAS (Malmö allmänna schackklubb) blev bästa förening och tog därmed en inteckning i det förra året uppsatta vandringspriset. MAS tog 23 poäng och var helt överlägsen tvåan SS Manhem (15) och trean Wasa SK (13).

Göran Sperber, Uppsala ASS, blev tävlingens ende hundraprocentare genom att vinna sin andraklassgrupp på 9 poäng av 9 möjliga. R. Pettersson, Örebro SS, blev "tvåa" genom 8½ poäng av 9 i klass I.

— o —

Nya mästare blev förstås de 14 gruppsegrarna, men därutöver gick MAS' Günter Krenzisky upp genom dubbel andraplacering. Åttioprocentregeln kom inte till användning i första klass. I andra klassen kunde följande spelare glädja sig åt uppflyttning genom denna regel: P. O. Lundell, Kristinehamns SS, B. Jansson, Malmö SS, B. Lindberg, Kamraterna Linköping, H. Johansson, Kristallens SK (89 %), H. Nilsson, Sundsvalls SS.

— o —

I mästarklassen var det 22 spelare, som inte lyckades erövra 45 vinstprocent och således får en prick eller, om de missade också förra året, flyttas ned till första klassen. Det blir 31 % av deltagarna. Förra året var det 19 av 53, vilket utgör nära 36 %. Man kan således räkna med att c:a 1/3 av antalet deltagare inte når upp till det magiska talet. Det finns därför anledning förmoda, att antalet nya mästare och antalet från mästarklassen nedflyttade i framtiden kommer att väga ungefär jämnt.

— o —

Blixtturneringen spelades i år i grupper enligt Bergers system med segrargrupper i de olika klasserna (klasserna M och I bildade i blixten en klass). Spelarna föreföll vara nöjda med nyordningen.

— o —

Damfångst i 12 drag mitt på brädet uppnådde Jan Adolfsson i klass II i följande inte alltför välspelade parti: **1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cXd4 4. SXd4 g6 5. Le3 Lg7 6. Sc3 Sf6 7. Dd2 Sg4 8. Lg5 Db6 9. Sdb5 0—0 10. Sd5 Dc5 11. LXe7 Sa6 12. LXd6 uppg.**

— o —

Spellokalen tillvann sig allas gillande. Man räknade ut att inte mindre än 1.500 spelare kunde fått plats utan att trängas och utan att beröva publiken tillbörligt svängrum.

— o —

Överledaren Erland Elofsson reste omedelbart efter tävlingarna på semester. Det kunde han behöva trots att han vid sin sida hade de bägge rutinerade tävlingsarrangörerna Jacob Ekelund, Örebro och Thore Ericson, Eskilstuna, jämte ett stort uppbåd göteborgare. Generalsekreteraren Evert Larsson tyckte däremot att det värsta för hans del var undanstökat innan tävlingarna började.

— o —

Avslutningssöndagen firade Göteborgs schackförbund sitt femtioårsjubileum med bankett, talens rad och utdelning av diverse utmärkelser. Viktigast bland de sistnämnda var Erik Olson-medaljen, som överlämnades till Ragnar Forsman för mångårig verksamhet, speciellt bland ungdomen, och hedersledamotskap jämte förbundets förtjänstplakett, som tilldelades Harry Alexandersson för hans insatser som spelare, skribent och administratör.

E. Å.

EN DRAGTVÅNGSSTÄLLNING

Vid SM-tävlingarna i Göteborg uppkom i klass II, grupp 9 följande ställning mellan Leif Selhag, SS Manhem (vit) och Erik Lindberg, SKK Linköping. Vits 36:e drag var Dd2—e3.

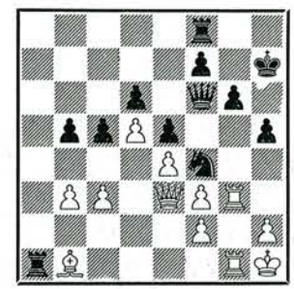

Svarts ställningsfördel är mycket stor: springaren överlägsen löparen, kontroll över den enda öppna linjen, betydande terrängöverlägsenhet. Fortsättningen blev: **36. — Ta3! 37. Lc2 Ta2 38. Tc1** (38. Ld1 Tb2 jämte Tf8—a8—a2) **b4 39. cXb4 cXb4 40. Ld1** (eller 40. Ld3 Tb2 41. Lc4 Ta8 o. s. v.) **Tfa8 41. Tb1 Dd8 42. Tg1 Tc8 43. Tf1 Tc3 44. De1 Dh4! 45. Uppg.** En lustig dragtvångsställning! Tre av vits huvudpjäser står patt, om Tf1 drar följer TXf2 och på Kg1 blir det matt efter Dh3.

Sverigemästerskapet 1964

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	poäng	plac.
1. Börje Jansson	—	½	0	½	1	1	1	½	½	1	1	0	½	½	8	4
2. Bo Aurell	½	—	0	0	½	½	½	0	½	½	½	0	0	0	3½	14
3. Erik Lundin	1	1	—	1	0	1	½	1	1	½	½	½	½	1	9½	1
4. Bo Göransson	½	1	0	—	0	0	1	0	0	½	½	½	0	½	4½	13
5. Kjell Krantz	0	½	1	1	—	½	½	0	½	0	0	1	½	1	6½	7
6. Bengt Hörberg	0	½	0	1	½	—	0	0	1	1	1	½	1	½	7	6
7. Bengt Ekenberg	0	½	½	0	½	1	—	1	0	½	½	½	1	½	6½	8
8. Anton Fridh	½	1	0	1	1	1	0	—	½	1	½	0	1	0	7½	5
9. Arne Burehäll	½	½	0	1	½	0	1	½	—	½	½	0	0	0	5	12
10. Bengt Andersson	0	½	½	½	1	0	½	0	½	—	1	0	1	0	5½	9
11. Sven Carlsson	0	½	½	½	1	0	½	½	½	0	—	½	½	0	5	11
12. Zandor Nilsson	1	1	½	½	0	½	½	1	1	1	½	—	1	½	9	2
13. Knut Arnstam	½	1	½	1	½	0	0	0	1	0	½	0	—	0	5	10
14. Martin Johansson	½	1	0	½	0	½	½	1	1	1	1	½	1	—	8½	3

Mästarklassen:

Grupp 1: Royal Goode, Kristinehamns SS 8, Malte Lilliestrom, Jönköpings SS och Arne Bjuhr, Limhamns SK 6½, Ralph Halleröd, SK Kamraterna, Göteborg och Sven-Olof Johansson SK-27, Stockholm 5½, Rolf Berner, Arbetarnas SK och Åke Malmdin, Sundsvalls SK 5, Rolf Jansson, Schackkamraterna, Gävle och Allert Kerje, Västermalms SK 4½, Martin Johansson, Klemensnäs SK 3 och Werner Grosse, Växjö SK 1 poäng.

Grupp 2: Bo Eriksson, Uppsala ASS (segrare) och Erik Larsson, Tranås SS 7 ½, Berndt Söderborg, SK-27 Stockholm 7, John Ljungdahl, Hälsingborgs SS och Otto Asphem, SS Manhem 6½, Olof Kinnmark, Majornas SS och Mats Lindholm, Hässleholms SS 6, Kurt Kust, Stockholms SS 5½, Sven Johansson, SK Kristallen, Stockholm 5, Bo Malmström, Östra SS, Stockholm och Gösta Andersson, Filipstads SK 3½, Erik Bengtsson, Fritsla SS 1½ poäng.

Grupp 3: Lars Abramsson, SASS 9, Åke Svensson, Lerums SK 7½, Martin Berglund, Fagersta SS och Edvard Fastrom, Schackkamraterna, Landskrona 7, Lennart Sahlin, Södra SS, Stockholm 6½, Allan Werle, Arbetarnas SK och Elmar Vendelin, Sandvikens SK 6, Alfred Remmelgas, Linköpings ASS 5, Gunnar Zetterström, SK 48, Kolbäck 4½, Bengt Alenius, Schackkamraterna Solna 4, Harry Stedt, Jönköpings SS 2 och Fred Johannesson, Hässleholms SK 1½.

Grupp 4: Håkan Åkvist, Eksjö 9, Ove Kinnmark, SS Manhem 8, Evert Andersson, Älmhults SK 7, Mart Altmäe, Södertälje SS 6½, Nils Bergqvist, Schackkamraterna Solna 6, Ragnar Gustafsson, SK Kamraterna, Göteborg och Hartvig Larsson, Östra SS, Stockholm 5, Johan Pettersson, Söderhamns SS 4½, Sixten Cederlind, Karlskoga SK och K. G. Gannholm, Alva SK 4, Gunde Östberg, SK Rockaden, Sundsvall och Hugo Lantz, SK Pjäsen, Stockholm 3½ poäng.

Grupp 5: Hans Ek, Jönköpings SS (segrare) och Åke Edbäck, Borlänge SK 8½, Leho Laurine, Schackkamraterna Solna 7½, Nils Nylander, Domsjö SK 7, Sture Nyman, Östra SS, Stockholm och Vilgot Olofsson, Lundby SS 5½, Ulf Svensson, Skänninge SK 5, Olle Nilsson, Eskilstuna SK 4½, Olle Svensson, SK Kristallen, Stockholm 4, Kenneth Josefsson, Hälsingborgs ASK och Stig Kärrman, Lerums SK 3½, Artur Lövgren, SK Fenix 3 poäng.

Grupp 6: Arvid Nilsson, Forshaga (segrare), Håkan Wennerström, Ängelholms SS, Felix Nordström, Vällingby SK och Torbjörn Lindelöf, Stockholms SS 7, Lennart Ljungqvist, Jönköpings SS 6½, Karl Y. Johannesson, SS Manhem och Reljo Utuste, SK Kamraterna, Göteborg 6, Karl-Gustaf Dahl, Norrtälje SK 5½, Verner Larsson, Alva SK 5, Gösta Forslund, Sunds SK 4, Pelle Wikström, Enskede SS 3½ och Håkan Ward, Västerås ASK 1½ poäng.

Första klassen:

Grupp 1: B. Wahlund, Wasa SK 7½, B. Hammar, Mjölby SS 6½, L. Andersson, Ulricehamns SK 6 poäng.

Grupp 2: R. End, Årsta SK (segrare), R. Thapper, Mjölby SS och P. Östberg, Kristianstads SK 6 poäng.

Grupp 3: G. Andersson, Norrköpings SS 7, O. Alfredsson, Stockholms Södra SS 6½, E. Larsson, Vällingby SS 6 poäng.

Grupp 4: N. Vallentin, Skärblacka SK 6½, A. Andersson, Kristianstads SK 5½, E. Uhlin, SS Manhem 5 poäng.

Grupp 5: T.Lundahl, Kristianstads SK (segrare), G. Krenzisky, Malmö ASK, F. Gustafsson, SK Fenix och P. O. Hesselborn, Kneippbadens SK 5½ poäng.

Grupp 6: L. Burman, Frösö SK 6½, F. Samuelsson, Jönköpings SS 6, K. Wedin, Haninge SS och U. Larsson, Lunds ASK 5 poäng.

Grupp 7: B. Sturell, Solna SS 6½, B. Andersson, Falköpings SS 6, G. Häggström, Östersunds SS, F. Franzén, Kinna SK och B. Plato, Visby SK 5½ poäng.

Grupp 8: J. O. Söderberg, SK Kamraterna, Göteborg (segrare) och A. Johnsson, Mörrums SK 6, E. Salmijak, Solna SK, G. Laneryd, Malmö ASK och A. Rydholm, SK Pjäsen 5½ poäng.

Grupp 9: K. Santesson, Malmö ASK 7, U. Elbri, Örebro SS, K. E. Bodin, Svartöstadens SS och G. Gustafsson, Emmaboda SK 6 poäng.

Grupp 10: E. Byhlin, Karlstads ASS 6½, S. Kleingardt, Örebro SS 6, N. Karlén, Fritsla SS och S. E. Mattsson, Kristallens SK Stockholm 5½ poäng.

Grupp 11: B. Bogeström, Kristallens SK Stockholm 7½, K. Ahlgren, Plåtförädling, Hälsingborg, Ingemar Ström, Kumla SS och G. Nättorp, Skara SS 5 poäng.

Grupp 12: K. Andersson, Borlänge SK (segrare) och Ö. Aspevall, Wasa SK 6½, A. Qvist, Hälsingborgs ASK 6 poäng.

Grupp 13: R. Pettersson, Örebro SS 8½, N. Strömgren, Hägerstens SK, T. Tjäder, Lunds SK och T. Larsson, Fagersta SK 5 poäng.

Grupp 14: H. Runström, Tibro SK 7, L. Johansson, SK Kamraterna Karlskrona och B. Jansson, Norrtälje SK 6 poäng.

Andra klassen:

Grupp 1: S. Nilsson, Malmö ASK (segrare) och P. O. Lundell, Kristinehamns SS 7½, G. Olsson, Ulricehamns SK 5½. *Grupp 2:* J. Werlid, SKF 7½, B. Lundberg, Filipstads SK och T. Andersson, Växjö 7. *Grupp 3:* B. Sörensen, Malmö ASK (segrare) och K. Wallin, Eskilstuna SK 7, H. Backered, Fagersta SS 6½. *Grupp 4:* B. Hernod, Eskilstuna SK 6½, L. G. Ribeck, Göteborgs SS 6, R. Lindström, Springaren 5½. *Grupp 5:* Hj. Svensson, SS Manhem 6, S. Nilsson, Rydaholms SS och O. Jonasson, Springaren 5½. *Grupp 6:* E. Wilkeborg, Kristallen Stockholm (segrare) och B. Jansson, Malmö SS 7½, S. Andersson, Hedemora SS 5½. *Grupp 7:* B. Cederqvist, Kamraterna Solna 7½, E. Persson, Kamraterna Göteborg 7, A. Hansson, Springaren 6. *Grupp 8:* A. Brännefors, Wasa SK 7, G. Persson, Krylbo SK 6½, H. Asplund, Lundby SS 6. *Grupp 9:* G. Lindsjö, Vällingby 7, G. Lind, Faringe SK och R. Brewitz, Lundby SS 6. *Grupp 10:* O. Jönsson, Lönsboda (segrare) och B. Lindberg, Kamraterna Linköping 7½, A. Johansson, Rockaden Stockholm 5½. *Grupp 11:* T. Blom, Jakobsberg SK 7, L. Jönsson, SS Manhem 6½, V. Johannesson, SK Kamraterna Göteborg 6. *Grupp 12:* B. Johansson, Arboga SK (segrare) och H. Johansson, Kristallens SK 8, A. Wallenberg, Vaggeryds SK 6½. *Grupp 13:* G. Lundberg, Lenhovda SK (segrare) och B. Norrman, Rockaden Umeå 7, M. Eriksson, Rättviks SK 5½. *Grupp 14:* G. Johansson, SS Manhem 8, R. Gabrielsson, Västerås ÖSK 6, K. Lundberg, SK Remis Skelleftehamn 5½. *Grupp 15:* C. G. Bergström, Locknevi SK 8½, K. Kuspis, Sjöhästen 6½, S. O. Holmström, Västerås ÖSK 5½. *Grupp 16:* G. Hagberg, Älvdalens SK och A. Sjunnesson, Fritsla SS 7, (anm.: lika vid SB särräkning) L E Larsson, Locknevi SK 6½. *Grupp 17:* G. Sperber, Uppsala ASS 9, E. Nordström, SS Manhem 7, E. Wallberg, S-Amatörerna Landskrona 5½. *Grupp 18:* S. Eriksson, Schackamatörerna Göteborg 8, E. Nilsson, Prässebo SS 6, E. Haning, Stockholms Södra SS 5½. *Grupp 19:* K. Jonsson, Rockaden Umeå 7½, C. O. Wiman, Majornas SS Göteborg 6½, R. Ebbsjö, Uppsala ASS 5½. *Grupp 20:* G. Hedberg, Heby 8, H. Hjalmarsson, Uppsala ASS och E. Karlmark, Stockholms Södra SS 6. *Grupp 21:* E. Angelstam, Skinnskatteberg SK och J. Sjöman, Alva SK 7, (anm.: lika vid SB särräkning). *Grupp 22:* N. Högberg, Skara SS (segrare) och B. Söderberg, Wasa SK 6½, E. Larsson, Alva SK 6. *Grupp 23:* S. Asplund, Munkfors ASS 7, G. Johansson, Fram SK Lindome 6½, A. Lundgren, Schackvännerna Karlskrona 5½. *Grupp 24:* B. Karlsson, Eksjö SK 7½, R. Rohdin, Skövde SS 6, K. Andersson, Södertälje SS 5½. *Grupp 25:* B. Nahlin, Karlstads ASS 7½, U. Svensson, Enskede 7, T. Mautner, SS Manhem 6½. *Grupp 26:* R. Pettersson, SK-27 Stockholm 7, A. Pettersson, Vinbergs SS 6, S. Gynnemo, SK Rockaden Stenstorp 5. *Grupp 27:* J. Larsson, Kungsgårdens SK (segrare) och S. Gustavsson, SK Rockaden Stenstorp 6, S Å Pettersson, Limhamns SK 5½. *Grupp 28:* P. O. Hallgren, Forshaga SK 6½, N. Erlandsson, Hultsfreds SK 6, K. Jacobsson, SK Rockaden Stenstorp 4½. *Grupp 29:* L. Grahn, Huskvarna ASS 7½, U. Svanqvist, Ärjängs SK 6½, E. Viberg, Sandvikens SK 6. *Grupp 30:* B. Aulin, Malmö ASK 7½, S. Söderqvist, Karlskoga SK 6½, B. Aspelin, Borlänge SK 6. *Grupp 31:* G. Andersson, Malmö ASK (segrare), G. Nilsson, Karlskoga och J. O. Tillman, Tibro SK 6½. *Grupp 32:* H. Ling, Kristallens SK 7½, R. Albiner, Tibro SK 7, B. Palm, SS Manhem 6. Grupp 33: A. Jägare, Strängnäs SS (segrare), E. Jonsson, SK Kamraterna Trollhättan och F. Andersson, Majornas SS 5½. *Grupp 34: L. Nilsson*, Karlskoga SK 8, H. Nilsson, Sundsvalls SK 7½, G. Sundman, Jönköpings SS 6. *Grupp 35:* J. Häger, SK Kamraterna Trollhättan 7½, H. Carlsson, Karlskrona SK och L. Andersson, Majornas SS 5½. *Grupp 36:* M. Divjak, Malmö ASK 8, S. Olsson, Sundsvalls SK 7, L. Gunnarsson, Näsvikens SK 6½. *Grupp 37:* E. Westling, Hälleforsnäs SK (segrare) och E. Johnsson, Skänninge SK 6, D. Schreuder, Lunds ASK 5½. Grupp 38: J. Ärebo, Tibro SK 8, H. Friberg, Jönköpings SS 6½, G. Lundberg, Ängelholms SS 5½.

Juniorklassen:

Grupp 1: Gerhard Jörgensen, SK Fenix 7½, Rolf Lekander, Vislanda SK 7, Stig Olausson, Hälsingborgs SS 6½, Gert Svensson, Skänninge SK 6, Lennart Asplund, Sunne SK 5½, L. Gustavsson, Uppsala ASS 5 poäng.

Grupp 2: Örjan Hammarberg, Sundsvalls SK (segrare) och Sten Svenonius, Limhamns SK 6½, Jörgen Svenningsson, Uddebo SK och Jörgen Dalén, Vällingby SS 6, Göran Törnered, Kalmar SK 5½, Lennart Selander, Skutskärs SK och Gustav Svensson, Katrineholms SK 5 poäng.

Grupp 3: Per Olof Gromark, Hässleholms SK 7, Per Lindberg, Katrineholms SK 6½, Stefan Olsson, Lundby SS och Stig G Svensson, SK Fenix 6, Jan Nordström, Linköpings ASS och Bengt Olov Andersson, Hallsbergs SS 5½, Claes Gustavsson, Malmbergets SS 5 poäng.

Grupp 4: Leif Isaksson, Hallsbergs SS 7, Ingemar Wulcan, Schack 47 Mariestad 6½, Staffan Rohde, Hägerstens SK 6, Bo Lindholm, Krylbo SK, J. E. Bohman, Landskrona SK, Bo Lundberg SASS och Lars G. Berndtsson, Jönköpings SS 5½ poäng.

Grupp 5: Jan Sibe, Kalmar SK 7, Ulf Korman, Limhamns SK 6½, Thomas Therkelsson, Landskrona SK 6, Christer Eck, Säters SK, K. G. Bäckström, Vällingby SS och Staffan Svanqvist, Årjängs SK 5½ poäng.

Grupp 6: Gert Larsson, Malmö ASK (segrare) och Göran Norrman, Oskarshamns SS 7, Ulf Thorén, Vällingby SS 6½, Tage Isaksson, Piteå SK 6, Mats Nilsland, Limhamns SK, Lars Svärdsén, Haninge SS, Rolf Johansson, Åstorps SS och Nils Thörnblom, Hägerstens SK 5 poäng.

Veteranklassen:

Sven Lundin, Schackamatörerna Göteborg 6½, S. Simonsson, Göteborgs SS, Fritz Carlsson, Kinna SK, C E Larsson, Hälleforsnäs SK och Carl Lövsén, SK Fenix 6.

Blixtturneringen:

A-gruppen (mästare och förstaklassare): Erik Lundin och Gideon Ståhlberg 4½, Arne Burehäll och Allan Werle 2½, Bengt Andersson och S. Perlström ½.

B-gruppen (andraklassare): N. Erlandsson och R. Lindström 4, F. Andersson och M. Divjak 3, N. G. Eriksson 1, L. Jönsson 0.

C-gruppen (juniorer): Jan Nordström 3½, Björn Andersson och Lennart Liljedahl 3, L. Asplund 2½, L. G. Bäckström 2, Stefan Olsson 1.

Hård kamp om gruppsegrarna i junior-SM

Deltagarantalet vid årets juniormästerskap räckte till precis sex grupper om 18 spelare. Det såg trevligt ut på papperet, men man frågade sig om de sex grupperna också var någorlunda likvärdiga ifråga om deltagarnas spelstyrka. Det är alltid ett vanskligt jobb att "sida" juniorer.

I efterhand kan sägas att JSM-grupperna visade sig vara ungefär likvärdiga. Kanske var den sjätte en hårsmån "svårare" än de andra. Men i alla fanns det favoriter som försvarade sitt rykte och favoriter som "kom bort". Låt oss se vad som hände.

Från Borås hade det ryktats om Gerhard Jörgensens respektlösa framfart under sista året bland kända mästare i knallestan. Han startade fint med fyra raka ettor, den sista mot gruppvåan Rolf Lekander, Vislanda SK. Det gick nästan lika bra i fortsättningen för Jörgensen, som fick den bästa slutpoängen av gruppvinnarna. Enda nederlaget kom mot Hindås-tränade Stig Olausson, Hälsingborg. Man eftersom Olausson slog också Lekander, kanske Jörgen förlät honom.

Örjan Hammarberg, Sundsvalls SK, har legat fint i prislistan vid tidigare SM. Nu lyckades han ta hem grupp 2 på bättre Sonneborn än tvåan Sten Svenonius, Limhamns SK. Hammarbergs serie förefaller "taktisk": Först fyra segrar och därpå fem remier — inget nederlag. Svenonius förlorade däremot en avgörande poäng i mötet med trean Jörgen Svenningsson, Uddebo SK.

I tredje gruppen gick Per Olof Gromark, Hässleholms SK, utan förlust genom tävlingen — fem vinster och fyra remier. En viktig poäng tog han mot förhandstippade Jan Nordström, Linköpings ASS. Tvåan Per Lindberg, Katrineholms SK, låg länge på samma poäng som Gromark men förlorade mot Nordström. Hemmasonen Stefan Olsson, Lundby SS, hade också tätkänning och slutade som trea.

Leif Isaksson, Hallsbergs SS, vann i höstas yngsta gruppen i Skolungdomens Riksmästerskap. Han bevisade nu sin jämnhet genom seger i fjärde gruppen, där han släppte ifrån sig endast fyra halvor. Schack 47 i Mariestad har ett framtidshopp i Ingemar Wulcan, som slutade odelad tvåa. Stockholm, som hade inte mindre än tre gruppsegrare förra året, fick nu inte med någon man till särspelet. Staffan Rodhe, Hägerstens SK, låg länge bra till i grupp 4 — till dess han mötte Wulcan och ett nederlag. Nu slutade Rodhe trea.

I grupp 5 stod det ganska tidigt klart att Jan Sibe, Kalmar SK, var att räkna med för slutsegern. Den blev också hans men det var ingalunda någon promenadseger. Ulf Korman, Limhamns SK, som blev tvåa, visade sig hyperfarlig. Sibe vann emellertid deras inbördes möte i sjätte ronden. Thomas Therkelsson, Limhamns SK, hör till de kända juniorerna. Efter oväntade förluster i ronderna 2 och 3 måste han nöja sig med tredje plats.

Utgången i grupp 6 var oviss in i det sista. Göran Norrman startade med ett "sta-

Forts. på sid. 187

Kongressen

År 1964 markerar en generationsväxling inte blott i fråga om de unga svenska spelarnas frammarsch — den hade f. ö. redan tidigare påbörjats — utan framförallt genom den kraftiga ommöblering som ägt rum inom centralstyrelsen. Landsförbundets ordförande sedan 17 år avgick och hyllades bl. a. genom att landshövdingen i Göteborgs och Bohus län, schackentusiasten Per Nyström, överlämnade Wasaorden till Folke Rogard.

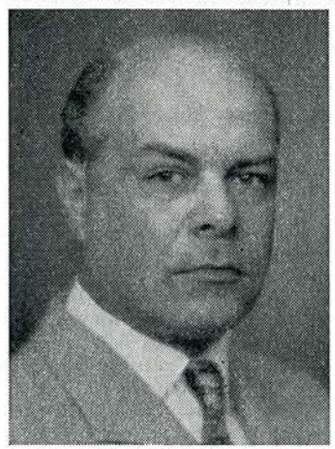

Nils Grenander

Dessförinnan hade Göteborgs schackförbunds ordförande, lektor Eric Uhlin, hälsat välkommen på arrangörsförbundets vägnar och Göteborgs stadsfullmäktiges vice ordförande, direktör Sven Ericson, på stadens.

Jämfört med de bägge föregående årens kongresser blev årets mild som en västanfläkt. Det var bara när frågan om Nordenmästerskapet och åtgärderna beträffande Manne Joffes och Brinck-Claussens ifrågasatta särspel kom upp, som det hettade till ett slag. Sedan vågorna lagt sig beslöt kongressen enhälligt att göra följande uttalande: *"Kongressen hävdar med bestämdhet, att särspel ej bör föreskrivas mellan Manne Joffe, Sverige, och Bjørn Brinck-Claussen, Danmark, emedan det ej kunnat visas, att organisatörerna av tävlingen i Odense i tid underrättat spelarna om efter vilka grunder en eventuell särskiljning vid lika poäng skulle äga rum. De oklart formulerade tävlingsbestämmelserna och rådande praxis äro ej ett tillräckligt underlag för ett beslut i efterhand om särspel. Kongressen stöder enhälligt Manne Joffes krav på att bli förklarad som segrare i den Nordiska mästerskapsturneringen 1963 på grundval av Sonneborn-Bergers korrektion och hemställer till Nordiska Schackförbundets styrelse att i denna riktning ompröva sitt beslut i ärendet".*

Kongress och SM förlägges 1966 till Malmö, och 1965 troligen till Falköping.

Landsförbundets förre ordförande, civilingenjören Erik Olson, vilken f. ö. tjänstgjorde som särskild ordförande under kongressen, och avgående ordföranden, advokaten Folke Rogard, valdes båda enhälligt till landsförbundets hedersordförande.

Stadgar och tävlingsbestämmelser hade varit föremål för översyn och fastställdes i huvudsak i enlighet med centralstyrelsens förslag, vilket i stort sett innebär en kodifiering av hittills gällande praxis. I samband härmed klarade man av ett par motioner i stadgefrågor.

Allsvenska seriens organisation skall utredas av en kommitté med bl. a. Knut Arnstam som ledamot. Rikslotteri blir det även 1965, ev. s. k. kvicklotteri.

Valen:

Ordförande: Nils Grenander, Göteborg, v. ordförande: Jacob Ekelund, Örebro; övriga centralstyrelseledamöter: Harald Norell, Södertälje, Tore Johansson, Klemensnäs, Erik Karlmark, Stockholm, Nils Kellgren, Stockholm, Magne Malmberg, Sollefteå, Stellan Persson, Malmö, Sören Björnlert, Malexander, C. G. Carlsson, Nässjö och Olov Carlberg, Örebro. Suppleanter: Arne Lundgren, Karlskrona och Henry Andersson, Stockholm.

Revisorer: Rolf Pålsjö och Anders Svensson, båda Göteborg. Suppleanter: Hans Göran Franck, Stockholm och Nils Lindvall, Linköping.

Ungdomskommitté: Nils Kellgren, ordförande, Harald Norell och Sune Carlstedt, Kalmar med Sixten Eriksson, Stockholm, som suppleant.

Delegerad i FIDE, Folke Rogard. Delegerade i Nordiska schackförbundet: Nils Grenander och Jacob Ekelund. Delegerad i Internationellla korrespondensschackförbundet: Erik Larsson, Stidsvig.

Valberedningen: Erik Johnsson, Skänninge, ordförande med Ingvald Franzén. Arboga som suppleant. Cs skall utse en ledamot.

Kongressen avslutades med ett anförande av landsförbundets nyvalde ordförande, jur. dr Nils Grenander, som hyllade de avgående förtroendemännen för deras insatser till det svenska schackets främjande.

Ernst Åhman

Sista ronden i Amsterdam

av Zandor Nilsson

Den nära tusenhövdade publiken strömmar in i det väldiga GAK-Gebouw, ett tolvvåningars byggnadskomplex där man vanligen sysslar med holländska administrationsfrågor och andra prosaiska ting. Nu står schackspelet på dagordningen och sedan mer än en månad kämpar 24 schackmästare från alla världens hörn om de sex platser, som öppnar vägen till nästa års kandidatturnering. Till fortsatt avancemang mot den högsta av schackliga värdigheter — världsmästartiteln.

Åskådarna tar undan för undan plats i den stora salen i komplexets första våning, dit dragen snabbt förmedlas till 12 väggh höga demonstrationsbräden från spellokalen tre trappor högre upp. Vill publiken se något av sina idoler, får den stå utanför häruppe och trycka näsan mot glasväggarna, som inramar själva spellokalen. Endast pressens representanter, spelarnas sekundanter och särskilt inbjudna äger tillträde här, och innanför repen vid de tolv schackborden tassar blott tysta funktionärer. En spiraltrappa förbinder salen med pressrummet i våningen ovanför, dit dragen också blixtsnabbt förmedlas till härskaran av schackkorrespondenter. Ingenting kan mäta sig med holländsk schackorganisation!

Det är sista ronden. En förväntansfull och spänningsmättad stämning råder bland publiken. Spelarna ser bleka och sammanbitna ut. Under 22 ronder har de frestat sina hjärnor och nerver i en skoningslös och förbittrad kamp. Nu har de nått den 23:e och ännu är både de och schackvärlden i ovisshet om utgången.

Vilka tre av de fem sovjetiska världsstjärnorna skall fortsätta vidare? Två måste elimineras enligt platskvoten för varje land. Lycka och framgång för tre, besvikelse och grusade förhoppningar för två av de fem, som vigt sina liv åt schackspelet och satsat allt av krafter och begåvning på detta. Och Bent Larsen, den unge schackvikingen från Norden, skall det lyckas den oförvägne att slå Smyslov och ensam segra? Den danske stormästaren har redan två ronder före slutet klarat sin kvalplats och har allt att vinna, inget att förlora. Och slutligen, skall det bli veteranen Reshevsky, hårdingen Portisch, farlige Darga eller någon av juggarparet Gligoric, Ivkov, som tar de två återstående platserna? På dessa frågor väntar sig publiken ett svar nu i interzonalturneringens sista timmar.

Låt oss från ringside följa de fem partier, som speglar det ryska kvaldramat och Larsens slutkamp om segern.

Tal gör processen kort

Tringov vann tredje Europazonen och är, mätt med mästarmått, ingen dununge att handskas med. Ställd mot exvärldsmästaren Tal brukar inte nerverna hålla på de flesta, och liksom i Schackolympiaden i Leipzig 1960 begår den bulgariske stormästaren en dumhet, som han snart får plikta för.

När man spelar igenom det här partiet är man frestad att tro på ryktet om Tals hypnotiska makt över motståndarna. Hur kunde Tringov ens drömma om att ett sådant bonderov skulle lyckas?

Vad vållar Spasskij sådana bekymmer? I bakgrunden V. Smyslov.

Nr 74. KUNGSINDISKT

Tal — Tringov

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. Sc3 d6 4. Sf3 c6 5. Lg5 Db6 6. Dd2 D×b2 7. Tb1 Da3 8. Lc4 Da5 9. 0—0 e6 10. Tfe1 a6 11. Lf4! e5 12. d×e5 d×e5.

Vit har alla pjäser utvecklade, svart två! **13. Dd6!! D×c3** (eller 13. — e×f4 14. Sd5! Sd7 15. Sg5 Le5 16. Sc7† D×c7 17. Lf7† Kd8 18. Se6 matt!) **14. Ted1 Sd7** (eller åter 14. — Da5 15. T×b7! L×b7 16. L×f7† K×f7 17. Sg5† Ke8 18. De6† jämte matt) **15. L×f7†! K×f7 16. Sg5† Ke8 17. De6†** och svart gav upp inför tvådragsmatt.

Och Tal kunde stoppa kandidatbiljetten i fickan.

Steins steniga väg

Sovjets champion Leonid Stein fick en dålig start men efter nära nog omänskliga ansträngningar har han inhämtat sina landsmäns försprång så när som på en halvpoäng. Med seger mot västtysken Klaus Darga har han goda möjligheter att åtminstone får spela isär om någon eller några av kvalplatserna.

Men nu tryter krafterna, sinar inspirationen och kampglöden och trots att han får spela sitt fruktade spanskt parti, som han tidigare betvingat Ivkov med, lyckas han inte slå sin säkert spelande motståndare utan går miste om kandidatbiljetten.

Nr 75. SPANSKT

Stein — Darga

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0—0 9. h3 Sa5 10. Lc2 c5 11. d4 Sd7 12. b3. En nyhet enligt Darga, som god lösning för sitt försvarsspel.

12. — e×d4 13. e×d4 Sc6 14. Sc3 Lf6 15. Le3 c×d4 16. S×d4 S×d4 17. L×d4 Lb7 18. Se2 Te8 19. Sg3 g6 20. b4 d5! 21. L×f6 D×f6 22. e×d5 T×e1† 23. D×e1 L×d5 24. Lb3 L×b3 25. a×b3 De5 26. Dd1 Sf6 27. Tc1 Te8 28. Df3 Se4 29. S×e4 D×e4 30. Dc3 De5 31. Dc5 Kg7 32. Td1 Df6 remi.

Quinones ingen lätt match

Quinones, ett okänt namn för europeisk schackpublik tills denna tävling startade. En mästare från berglandet Peru men ingalunda ofarlig sedan rädslan för de många namnkunniga motståndarna gick av honom med de inledande ronderna. Det fick bland andra Benkö erfara och varken Bronstein eller Stein lyckades ta mer än en halvpoäng var av peruanen. Kanske tänker också Spasskij på hur det gick för hans landsmän Geller och Kortjnoj mot en spelare från ett annat sydamerikanskt bergland. Kolombianen Cuellar som i interzonalturneringen i Stockholm 1962 fällde båda dessa berömdheter.

Men få spelare har sådana stålnerver som Spasskij, den unge stormästaren från Leningrad och förre juniorvärldsmästaren. Han har lagt nya kvaliteter till sitt spel på senare år. Är nu inte bara en farlig anfallsspelare utan också en rutinerad och erfaren positionsspelare, när det behövs. Ingen kungsgambit i dag, när så mycket står på spel, men en hård spanjor. Efter skickligt spel skaffar sig Spasskij terrängfördel och hans pjäser förs till starka positioner. Peruanen försvarar sig omsorgsfullt men kan inte hindra att skruvarna dras till. Quinones spelar på dambyte och publiken väntar att Spasskij skall undvika detta och fortsätta kungsangreppet. Men Spasskij byter lugnt damer och snart träder hans torn- och löparpar i funktion. Efter en serie forcerade avbyten kan Quinones konstatera att slutspelet utan lätta pjäser med bonde mindre är utsiktslöst.

Nr 76. SPANSKT

Spasskij — Quinones

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Sf6 4. 0—0 Lc5 5. c3 0—0 6. d4 Lb6 7. Lg5 h6 8. Lh4 d6 9. a4 a5 10. Te1 De7 11. Sa3 Lg4 12. Sc4 g5 13. Lg3 Sd7 14. Se3 Lh5 15. Sd5 Dd8 16. S×b6 c×b6 17. Dd3 L×f3 18. D×f3 De7 19. Tad1 Tad8 20. Df5 Kg7 21. f3 Tfe8 22. Lf2 Df6 23. D×f6† K×f6 24. Td2 Ke7 25. Ted1 Tg8 26. Kf1 f6 27. Ke2 Tgf8 28. d×e5 d×e5 29. b4 Th8 30. Td6 a×b4 31. a×b4 Sd4† 32. L×d4 K×d6 33. L×b6† Ke7 34. L×d8† T×d8 35. T×d7† T×d7 36. L×d7 K×d7 37. Kd3 uppg.

Bittert för Bronstein

Det har på senare år varit tyst om Bronstein, schackgeniet och drömmaren, och han var nästan borta ur de stora sammanhangen. Så startar han från en bottenposition i semifinalen (!) till det senaste sovjetmästerskapet, kvalificerar sig till finalen och vidare genom denna skärseld till Sovjets egen zonturnering. Även detta hinder klarar han.

Nu i interzonschackets sista rond har han tuffingen Portisch till motståndare. Seger betyder åtminstone särspel om en eller flera av de tre sovjetplatserna, remi ger endast särspel om Smyslov förlorar som vit till Larsen.

Men hans motståndare är själv stark aspirant på en kvalplats, och han är beredd att kämpa för allt vad han är värd, och det är inte så lite. Schacklandet Ungern har fostrat många fina mästare, han är dess främste idag.

Portisch väljer sitt favoritförsvar — franskt. I 10:e draget offrar den ungerske stormästaren överraskande en pjäs. Experterna och sekundanterna i pressrummet — ett tiotal av dem av stormästarklass! — skakar på huvudet, så dock ej de ungerska. Tiden går och så faller ytterligare en av Bronsteins bönder, nu börjar de ryska experterna se bekymrade ut. Bronstein spelar på avveckling, men Portisch finner nya utvägar att försvara sina bönder.

I 41:a draget avbryts partiet. Efter ungefär en timme når oss meddelandet — Bronstein och Portisch har tagit remi utan att återuppta spelet. Det måste ha känts outsägligt bittert för Bronstein så nära toppen i sin comeback medan Portisch gladde sig i motsvarande grad, när det blev klart att han skulle få särspela med amerikanen Reshevsky om den sjätte kvalplatsen. Ungraren vann som bekant denna särspelsmatch.

Nr 77. FRANSKT

Bronstein — Portisch

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. e5 Sfd7 5. f4 c5 6. Sf3 Sc6 7. Le3 Db6 8. Sa4 Da5† 9. c3 c×d4 10. b4 S×b4!? 11. c×b4 L×b4† 12. Ld2 L×d2† 13. S×d2 b6! 14. Tb1 La6 15. Db3 Tc8 16. a3 L×f1 17. T×f1 Tc4 18. Sb2 Tc3 19. Db4 D×a3 20. D×a3 T×a3 21. Tf3 Ta2 22. Sd3 Tc2 23. Kd1 Tc3 24. Sb3 Tc4 25. f5 0—0 26. f×e6 f×e6 27. T×f8† K×f8 28. Sd2 Tc3 29. Tb3 Sb8 30. T×c3 d×c3 31. Sf3 Sc6 32. Kc2 d4 33. Sc1 a5 34. Se2 Sb4† 35. Kb3 c2 36. Sc1 d3 37. Kc4 Kg6 38. Kc3 Kg6 39. g4 h5 40. h3 h×g4 41. h×g4 remi.

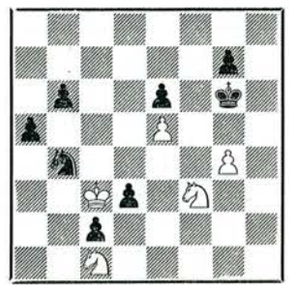

Slutställning

Happy end för Smyslov

När det sovjetiska schackförbundet tog ut Smyslov direkt till interzonschacket utan att först låta honom kvalificera sig i den egna zonturneringen, så var det säkert för att ha ett verkligt trumfkort att spela ut mot farlige Fischer. Särskilt då Amsterdam hade passerats och VM-kandidaterna skulle sållas ut i utmanarturneringens knockoutmatcher.

En djuptgående positionsuppfattning, en slutspelskännedom som få och starka nerver gör den ryske exvärldsmästaren till en oerhört svårslagen matchspelare.

Sista ronden i Amsterdam: Smyslov—Larsen

Nu kom inte Fischer med i bilden denna gång, men det verkar ändå som om Smyslov nu skall få användning av sina spelaregenskaper. Mot honom står en frifräsare, som visat sig ha haft mycket ringa respekt för världsnamn och som redan plockat hans fyra landsmän på 2½ poäng. En sentida vikingaättling, som förklarat att han ämnar spela på vinst i detta sista parti — den unge danske stormästaren har allt att vinna och inget att förlora. Han är den ende vars kandidatplats är klar redan före sista ronden. Nederlag mot Larsen betyder för Smyslov i bästa fall särspel mot någon eller några av landsmännen.

Spelet börjar och Larsen länkar det från kungsindiskt in i sicilianskt försvar. Smyslov har den större terrängen men danskens ställning har inga svagheter. När Larsen har förmätenheten att spela på dambyte och välja slutspelet mot sin berömde motståndare, undrar nog de flesta hur det skall sluta. Men de behöver inte undra länge. Undan för undan trängs Smyslov på defensiven, och det märks på honom att han är hårt pressad. Strax före avbrottet samlar han sig dock till ett motspel, det uppstår ett tornslutspel, vit förseglar.

Nu följer en paus på halvannan timme. Skall Larsens förenade fribönder avgöra slaget eller skall Smyslov finna en väg att säkra den halvpoäng, som räcker för delad seger och kandidatbiljett? Det är dessa frågor de tusentals åskådarna, pressen och inte minst spelarna, de två stormästarna själva ställer sig.

Spelet återupptas och det visar sig snart att Smyslov funnit en dödsäker väg till remi. Nervpressen är över och han kan andas ut. Vet att vägen fortfarande ligger öppen för honom mot höjderna. En happy end för Smyslov! Även Larsen ser tillfredsställd ut. Han har dock gjort vad ingen vågat drömma om, delat segern och visat sig fullt jämbördig med världens och Sovjets främsta stormästare!

Nr 78. KUNGSINDISKT

Smyslov — Larsen

1. Sf3 Sf6 2. d4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 c5 5. c4 Sc6 6. 0—0 0—0 7. Sc3 c×d4 8. S×d4 Da5 9. Sb3 Dh5 10. e4 D×d1 11. T×d1 d6 12. h3 a5 13. a4 Le6 14. Sd5 Sd7 15. Lf1 Tac8 16. Ld2 Sc5! 17. S×c5 d×c5 18. Lc3 Ld4! 19. L×d4 c×d4 20. Ta3 f5! 21. e×f5 L×f5 22. f4 e6 23. Sb6 Tcd8 24. c5 h5 25. Lg2

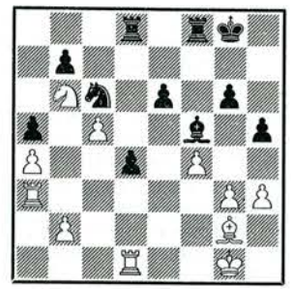

25. — h4! 26. Td2 h×g3 27. T×g3 d3 28. L×c6 b×c6 29. Sc4 Td4 30. Sd6! T×f4 31. S×f5 T8×f5 32. T×g6† Kf7 33. Tg3 T×c5 34. b3 Kf6 35. Tg×d3 Td5 36. Kg2 Ke7 37. Kg3 Tf8 38. h4 Tfd8 39. T×d5 c×d5 40. h5! Kf6. Här avbröts partiet, som var det enda som återupptogs efter pausen.

41. Th2 Tg8† 42. Kf3 Tf8 43. Ke3! Tb8 44. h6 e5 45. Th5! T×b3† 46. Kd2 Tb8 47. h7 Th8 48. Ke3 Ke6 49. Th6 remi.

INTERZONALTURNERINGEN I AMSTERDAM 1964

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	Poäng
1	B. Larsen		½	½	½	½	1	1	1	½	½	1	1	1	½	½	½	½	1	1	1	1	1	1	1	17
	V. Smyslov	½		½	½	½	½	1	½	½	1	1	1	½	½	½	½	1	½	½	1	1	1	1	1	17
	B. Spasskij	0	½		—	½	1	1	½	½	1	1	½	1	1	½	1	1	½	½	1	1	1	1	1	17
	M. Tal	½	½	½		½	0	1	½	½	½	½	½	½	½	1	1	1	½	½	1	1	1	1	1	16½
5.	L. Stein	1	½	½	½		—	1	0	½	1	½	1	½	½	1	½	½	1	½	½	1	1	1	1	16
6.	D. Bronstein	0	½	½	½	1		1	½	½	½	1	½	½	1	½	½	½	1	1	½	1	1	1	1	16
7.	B. Ivkov	1	½	½	½	0	1		½	½	½	0	1	½	½	½	½	½	½	1	½	1	½	1	1	15
8	L. Portisch	0	½	0	½	½	½	½		—	½	½	½	½	1	½	1	½	1	½	1	½	1	1	1	14½
	S. Rechewsky	½	½	0	½	½	½	½	—		½	½	½	1	½	1	½	½	½	1	1	1	1	1	1	14½
10.	S. Gligoric	½	0	0	½	0	½	½	½	½		—	½	1	½	½	½	1	½	½	1	1	0	1	1	14
11.	K. Darga	0	0	0	½	½	0	1	½	½	½		0	½	½	1	½	1	½	½	1	½	1	1	½	13½
12.	L. Lengyel	0	0	½	½	½	1	0	½	½	½	1		½	½	1	½	½	½	1	1	1	1	½	1	13
13.	L. Pachman	0	½	0	0	½	0	0	½	½	½	0	½		—	½	½	½	1	1	1	1	½	1	1	12½
14.	L. Evans	½	0	½	0	0	½	½	½	½	½	½	½	1		—	½	½	1	½	1	½	1	½	1	12½
15.	G. Tringov	½	½	½	0	0	½	½	½	½	½	½	½	½	1		—	½	½	1	1	½	1	1	1	12½
16.	P. Benkö	½	½	½	0	0	½	½	½	½	½	½	½	½	½	½		1	0	½	1	½	1	½	½	9½
17	I. Bilek	½	0	0	0	0	0	0	½	½	½	½	½	0	½	½	0		1	½	0	½	1	½	½	9
	A. Fougelman	0	0	½	0	½	0	0	½	½	½	½	½	0	½	½	1	0		—	½	½	1	0	1	8
	H. Rosetto	0	½	½	½	0	½	0	½	½	½	½	½	0	½	½	½	½	—		½	1	0	1	1	8
20.	O. Quinones	0	0	0	½	½	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	½	½		1	½	1	1	8
21.	J. Porath	0	0	0	0	½	0	½	0	0	0	1	½	0	0	½	½	0	1	0	0		—	0	½	7
22.	F. Perez	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	½	½	0	0	1	—		1	½	5½
23.	B. Berger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	½	½	1	0	1	0	—		1	5
24.	Z. Vranesic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	½	0	½	0	0	½	0	0	1	½	½	0		4½

Ungdomsschack

Den 13 maj uppvaktades kommunikationsministern av representanter för Statens ungdomsråd, som överlämnade en skrivelse om programverksamheten inom radio och television m. m. På bilden fr. v.: statens ungdomsråds ordf. Rune Carlstein, dess sekr. Harry Andersson och statsrådet Skoglund.

JUNIOR-SM i KORRSCHACK

(första omgången)

startar 1 november 1964

(Finalomgångarna beräknas börja hösten 1965).

Finalsegraren erhåller titeln svensk juniormästare i korrespondensschack och Rogardplaketten i silver. Gruppsegrarna erhåller minnespriser.

Berättigade att deltaga är spelare som under år 1964 uppnår en ålder av högst 18 år.

Anmälan skall senast den 1 oktober 1964 ha tillställts E. Gärdéus genom insättande av kr. 5:— å postgiro 5 20 52, Mariestad (märk talongen "Junior-SM").

Turneringsanvisningar och övriga upplysningar erhålles vid starten.

A. E. Axelson
SSKK

Lars Bäckström
Ungdomskommittén

Nordskåne

I särspelet om nordskånes juniormästerskap segrade Göran Olsson, Markaryd, på 1½ p före Mats Modéer, Vinslöv, 1 p och Thomas Paulsson, Finja, ½ p.

Roslagen

Distriktsmästerskapet för juniorer vanns av C. Holmström, Roslagsbro. Juniormästare i blixt blev J. Tagesson, Faringe.

Jämtland

Årets juniormästerskap hemfördes av Bernt Sundström, som i finaltävlingen närmast följdes av Conny Larsson, Torbjörn Näslund och tioåringen Ulf Berner. Tävlingen hade samlat 16 deltagare.

I Solberg, Brunflo, har under året startats en ungdomsgrupp under ledning av ungdomskonsulenten i distriktet Hans Bengtsson. Intresset är stort och en turnering har spelats. Den vanns övertygande av Sven-Ove Nilsson på 9 poäng före Nils-Anders Gunnarsson 8.

Uppland

L. Falk vann juniormästerskapet för Uppsala före Leif Gustavsson och Bo Jonsson. Falk gick in på åttonde plats i seniorernas tävling om mästerskapet för Uppland.

INBJUDAN
till
SKOLUNGDOMENS
RIKSMÄSTERSKAP I SCHACK 1964

Samtidigt med Skolungdomens idrottsmästerskap i Malmö arrangeras 25—27/9 Riksmästerskap i schack.

Närmare uppgifter om lokal, tider m. m. kommer att utsändas.

Gruppindelning:

Grupp	A:	Födda 1944—45
”	B:	” 1946—47
”	C:	” 1948 och senare

Turneringen spelas 8 ronder Monrad, entimmespartier; protokollföring ej obligatorisk.

Priser utgår till de främsta i varje grupp. Den skola som uppnår högsta sammanlagda poäng erhåller vandringspriset till *”Sveriges bästa schackskola 1964”*.

Inkvartering och resor ordnas av deltagarna själva, lämpligen i anslutning till skolans representation vid idrottstävlingarna. Upplysningar om inkvartering lämnas av Sven Klerstam.

Anmälan underskriven av rektor, gymnastik- eller annan lärare skall senast den 18/9 kl. 15 ha inkommit till Skånes SF, Sven Klerstam, Castnersgatan 2, Malmö SV. *Anmälningsavgiften*, kr. 4:— per deltagare, insättes samtidigt å postgiro 34 96 03, S. Klerstam, Malmö.

Lars Bäckström
Ungdomskommittén

Sven Klerstam
Skånes Schackförbund

Rekordläger för juniorerna

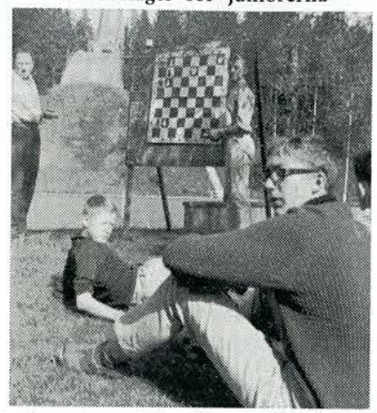

Juniorernas träningsläger på Idrottsgården i Hindås den 10—16 juli blev en framgång för Sveriges Schackförbunds ungdomskommitté. 31 spelstarka och försigkomna schackungdomar i åldrarna 14—18 år mötte upp. De kom från alla delar av Sverige och två från grannländerna — Willy Klein från Oslo och Jorma Äijälä från Riihimäki deltog som kommitténs gäster. Inbjudningar hade gått också till Danmark och Island.

Med undantag av de två första dagarna var vädret idealiskt. Riksidrottsförbundets konsulent Sten Eriksson, hade god hjälp av gymnastikdirektör Sven Sandberg, Jönköping. Dessutom tillkallades experter för varjehanda specialgrenar, t. ex. Valter Lantz, Göteborg, i volleyboll och Alf Gustafsson, Landvetter, i orientering. Friidrotts-, Handbolls- och Varpaförbunden i Göteborg ställde material till förfogande, bl. a. en ergometercykel, som visade fina värden för grabbarna nästan överlag — särskilt förstås vid den avslutande testen.

Dan Waern gjorde ett bejublat gästspel — kåserade, instruerade och löpte, själv ensam, mot ett stafettgäng schackjuniorer. Inte ens cricket saknades på programmet — instruktör var Lionel Atherton från Middlesex.

Men schackspelet fick också sin beskärda del. Mer än halva lägertiden ägnade juniorerna åt ställningsanalys, öppnings- och slutspelsteori, spelteknik och olika slag av miniatyrturneringar — de flesta av deltagarna som förberedelse för väntande JSM.

K. G. Dahl visade sig som vanligt ha juniorernas öra som schackinstruktör och SM-rådgivare. När halva lägertiden gått, måste K. G. fara in till Göteborg för spel i mästarklassen. Han efterträddes av f. d. sverigemästaren i korrschack, Egon Arvidsson från Alafors, som blev märkta populär — inte bara för sina djuplodningar i schackteorin. Med stor entusiasm ställde grabbarna upp för simultan, när Ove Kinnmark gjorde besök. Motståndet blev hårt, men Ove vann 21 partier, förlorade 4 och spelade fem remier.

Spänstige Jan Berglund, Schackkamraterna Solna — som dessutom tillhörde vinnande fotbollslaget ”Lönaren” — blev idrottsetta, medan snabbtänkte Lennart Asplund, Sunne SK, gick segrande ur schackbataljerna.

Bland prominenta gäster på lägret märktes förbundsordföranden Rogard, ungdomskommitténs alltiallo Norell, centralstyrelsens Havner och Sandin, stockholmsmästaren Werle och en lång rad kända spelare och ledare från Göteborg. Arrangemanget uppmärksammades också utanför schackkretsar och fick god publicitet i press och radio.

Idrottsgården motsvarade på alla sätt sitt rykte som sportens högborg i väst, förtäringen var överdådig och personalen omtänksam. Det var bara det att dagarna flög iväg — alldeles för fort, tyckte de flesta. Men det kommer en ny sommar och ett nytt läger. Skall vi säga Mullsjö 1965 — 3 mil från Falköping . . . *L. B-m*

Södra Småland

Rolf Lekander, Vislanda SK hemförde juniormäserskapet i såväl ”långsamt” som blixt år 1964. I Växjöspelen vann T. Engström, Alvesta SS den ena juniorgruppen och G. Törnered, Kalmar SK den andra.

RESULTAT OCH ÖNSKEMÅL I ANSLAGSFRÅGOR

Stödföreningen Ungdomsschackets Vänner hade årsmöte i slutet av maj, varvid omvaldes till ordförande Nils Kellgren och till vice ordförande Folke Rogard. I övrigt består styrelsen av representanter för olika politiska partier samt Bo Teddy Ladberg från Radiotjänst, advokaten Hans Göran Franck, som är föreningens skattmästare, och Uno Körling, som vid mötet utsågs till föreningens sekreterare.

Ur årsberättelsen citeras:

”På Stödföreningens initiativ har till Riksdagen inlämnats en motion där anslag till det svenska schacket begäres beräknade efter i huvudsak samma principiella grunder som kommer den svenska idrottsrörelsen till del. Motionen bifölls icke, men den samlade ett så överraskande starkt stöd och intresse, att frågan om ett målmedvetet statligt stöd till det svenska schacket måste anses ha fallit framåt.

Ungdomsschackets Vänner har också tagit initiativ till att en skrivelse ställts till cheferna för Kungl. Ecklesiastik- och Handelsdepartementen där anslag om kr. 50.000 äskas till Sveriges Schackförbund därav 20.000 kr. till dess ungdomsverksamhet. I denna skrivelse framhålles, att endast ett effektivt arbetande Sveriges Schackförbund med full-

goda administrativa resurser kan kraftfullt bedriva den ur samhällelig synpunkt så betydelsefulla ungdomsverksamheten.

Under verksamhetsåret har en tidigare till Handelsdepartementet ingiven skrivelse tillfört Sveriges Schackförbunds ungdomsverksamhet kr. 15.000 ur lotterimedelsfonden".

I riksdagens andra kammare företogs omröstning om den i berättelsen omnämnda motionen — bland vars undertecknare givetvis återfanns namnet Kellgren — varvid av 206 närvarande ledamöter 132 röstade för avslag och 44 för bifall, medan 30 ledamöter avstodo från att rösta. Detta resultat bedömdes i årsberättelsen med rätta så, att därigenom "frågan om ett målmedvetet statligt stöd till det svenska schacket måste anses ha fallit framåt".

Den nya skrivelsen till ecklesiastik- och handelsministrarna ingavs vid månadsskiftet maj/juni och ännu kan givetvis ej bedömas, när vederbörande höga myndigheter fatta sitt beslut.

Däremot kan redan nu konstateras, att riksdagens bifall till regeringens förslag om nya bidragsformer för ungdomsorganisationerna m. m. kommer att medföra en betydelsefull bidragsökning till vårt ungdomsarbete från och med ingången av det nya budgetåret.

F. R.

SVENSKA JUNIORER VANN MATCHER I ÖSTTYSKLAND

B.S.G. Lokomotive inbjöd ett svenskt juniorlag om 10 pojkar och två flickor till en internationell turnering i Bad Kleinen den 11—12 juli. I samarbete med berörda distriktsförbund tog ungdomskommittén ut ett lag från Norra Skåne och Södra Småland, "förstärkt" med två flickor från Göteborg.

Tävlingen ordnades som en triangelserie mellan hemmalaget, en kombination från Rostock och det svenska laget. De svenska pojkarna och flickorna gjorde många trevliga bekantskaper i Östtyskland och det bästa av allt — de vann sina matcher med överlägsna siffror.

Som resledare medföljde Werner Grosse, Växjö, och Sven Jönsson, Vinslöv. Tävlingen beräknas bli årligen återkommande och kanske får Sverige tillfälle inbjuda värdklubben till en returmatch.

Resultat:

Rostock (kombination):		**Norra Skåne o. Södra Småland**		**Lok Bad Kleinen** (förstärkt)
Mundt	½ : ½	P. Östberg	1 : 0	Malmel
Sitarek	1 : 0	R. Lekander	1 : 0	Klein
Anft	0 : 1	G. Andersson	1 : 0	Runde
Wolff	0 : 1	P. O. Gromark	1 : 0	Gerling
Schmidt	0 : 1	J. Sibe	1 : 0	Bussler
Hoppe	½ : ½	G. Olsson	½ : ½	Martens
Eggers	0 : 1	G. Törnered	1 : 0	Rässler
Hepper	½ : ½	M. Modéer	**1 : 0**	Schulz
Thomaneck	0 : 1	K. Jonsson	1 : 0	Wieland
Krüger	½ : ½	T. Paulsson	½— ½	Schutz
Maczuga	0 : 1	Gunnel Olsson	0— 1	Pews
Malchin	1 : 0	Monica Cardell	1— 0	Schultz
	4 : 8		10— 2	

Schack i Syd-Afrika och Israel

En vacker aprildag detta år landade en trött svensk schackmästare i Syd-Rhodesias huvudstad, Salisbury, efter en flygresa från Stockholm på nästan exakt 24 timmar.

Mannen ifråga, som är identisk med undertecknad, spelade några timmar senare simultan mot 34 motståndare. Följande dag flög jag till Bulawayo, också i Syd-Rhodesia, och spelade samma kväll mot 28 spelare. Efter några timmars sömn tog jag planet till Johannesburg, där jag på kvällen mötte ett 40-mannalag.

Efter nio simultanföreställningar på elva dagar och en fantastisk bussresa genom Syd-Afrikas naturskönaste trakter kom jag till "The Wilderness", där den länge förberedda internationella turneringen spelades. Den tyske stormästaren vann samtliga partier, och det hjälpte därför inte, att jag efter ett onödigt nederlag mot honom i tredje ronden samlade poäng en masse. Vi besegrade båda Czerniak, som med ett nödrop räddade tredjeplaceringen före Hope, junioren Friedgood och veteranen Wolperts delade femteplaceringen. Inte mindre än 28 spelare deltog, och man tillämpade därför Monrads system. Slutresultatet för de främsta: Schmid 11, Ståhlberg 9½, Czerniak 7½, Hope 7.

Schacklivet i Syd-Afrika är föga påverkat av rasfrågan, delvis beroende på negrernas

Forts. på sid. 192

Partier

Partierna 74—78 se sid. 169

SM 1964

Nr 79. SICILIANSKT

M. Johansson		A. Fridh	
1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	a6	6. Le2	e5
7. Sb3	b5 (?)		

En av Tal i liknande ställningar använd framstöt, som dock på grund av vits utvecklingsförsprång knappast är positionellt berättigad.

8. Le3	Lb7	9. a4	b4
10. Sd5	S×d5		

Naturligtvis inte 10. —, S×e4? 11. Lb6.

11. e×d5	Sd7	12. c4!	f5?

"För många bondedrag!" skulle antagligen Tarrasch ha skrivit. Trots detta var 12. —, a5 det relativt bästa.

13. a5!	Tb8	14. f4	Le7
15. 0—0	0—0	16. Ta4	Lc8

Därmed ger Fridh sinderbetyg åt sin egen spelöppningsanläggning.

17. c5!	d×c5	18. d6	Lf6
19. S×c5	S×c5	20. L×c5	Ld7

Svart söker förgäves sin räddning i förvecklingar.

21. T×b4	D×a5	22. Dd5†	Kh8
23. T×b8	T×b8	24. b4	Da3
25. f×e5	L×e5	26. D×e5	Te8

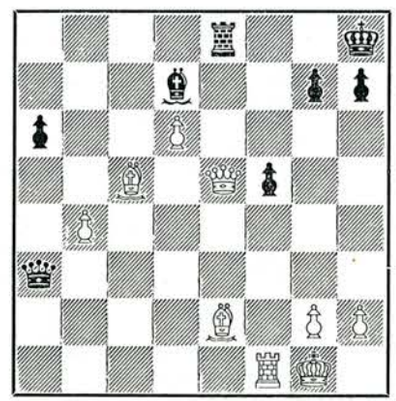

27. T×f5!

"En liten kombination!", som Capablanca brukade säga i dylika fall.

27. —	h6	28. D×e8†	L×e8
29. Tf8†	Kh7	30. T×e8	Dc1†

I stridens hetta vägrar svart att kapitulera, trots att situationen är hopplös.

31. Lf1	Dd1	32. Ta8	g5
33. Ta7†	Kg6	34. d7	Kf5
35. Lb6	Uppg.		

Ett för Martin Johanssons fina positionsuppfattning och kristallklara stil typiskt parti!

Anm. för TfS av Gideon Ståhlberg

Nr 80. DAMGAMBIT

Bo Aurell		Erik Lundin	
1. d4	d5	2. c4	c6
3. Sc3	Sf6	4. Sf3	e6
5. e3	Sbd7	6. Ld3	d×c4
7. L×c4	b5	8. Ld3	b4

"Det där kan du, det vet jag", anmärkte Aurell omedelbart. Men det blir tyvärr så långt mellan varven att man även lätt glömmer de "egna" varianterna. Därför redan i nästa drag ett "lån" av Botvinnik, 13:e VM-partiet mot Smyslov 1958.

9. Se4	S×e4		

Tidigare gällde 9. —, Le7 som bäst. Genom textdraget hindras vits e-bonde i sin framåtsträvan, medan trycket på c6 är betydelselöst.

10. L×e4	Lb7	11. Dc2	Tc8

Nu vore 12. L×h7 dåligt för c5!

12. 0—0	Db6	13. Se5	Sf6
14. Lf3	Le7	15. Ld2	0—0
16. Tfc1	c5		

Med fritt och bekvämt spel för svart! Men det finns säkert bättre uppställningar för vit än som här framgår.

17. Sc4	Dc7	18. L×b7	D×b7
19. a3			

En isolerad bonde på d4 eller obehagliga bindningar efter 19. d×c5, T×c5.

19. —	b×a3	20. b×a3	c×d4
21. e×d4	Dd5	22. Le3	Tc7
23. Da4	Tfc8	24. Se5	T×c1†

Svart har nu någonting i kikaren, bondevinst eller ett "genast" avgörande damdrag.

25. L×c1			

Efter 25. T×c1, T×c1 26. L×c1, Da2! vinner svart snart en bonde. Svart trodde

inte det var möjligt att slå med löparen på grund av svaret 25. —, Da2.

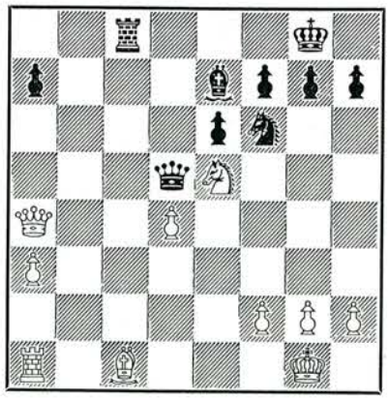

25. — Ld6

Svart blev betänksam inför upptäckten att 25. — Da2(!) kunde pareras med 26. Da6(!). Likväl skulle även denna fortsättning inbringa svart en bonde, t. ex. 26. — D×a1 27. D×c8†. Lf8. Och nu: 28. Dc7, L×a3! (29. D×f7† är ofarligt). Eller 28. Sf3, Sd5 med hotet Sc3.

26. Sf3 Db7 27. h3 h6
28. Dd1 Se4

Svart erövrar viktiga punkter.

29. Le3 Sc3 30. De1 Db2
31. d5

Annars bondeförlust utan motspel.

31. — e×d5 32. L×a7 L×a3
33. Kh1 Se4 34. Ld4 D×a1

Då inte längre några betydelsefulla angreppsdrag finns för svart, är väl avvecklingen konsekvent (med hänsyn till merbonden).

35. Da1 Tc1† 36. D×c1 L×c1
37. Se5 La3 38. Sd7 Sd6
39. Sb6 Sb5 40. L×g7

En överraskning för svart. Men vit bedömde slutspelet som hopplöst efter 40. Le3, d4 41. Ld2, Sd6.

40. — K×g7 41. S×d5 Lc5

Förseglingsdraget. Svart var inställd på flera timmars mödosamt arbete med att omsätta sin materiella fördel i vinst; vit "bör" så småningom komma i dragtvång. När spelet skulle återupptagas möttes svart av en ny överraskning — vit hade givit upp utan fortsatt spel. För tidigt? I varje fall ett tillmötesgående utöver det brukliga i schack.

Anm. för TfS av Erik Lundin

Nr 81. DAMGAMBIT

K. Krantz		E. Lundin	
1. c4	c6	2. d4	d5
3. Sf3	Sf6	4. Sc3	e6

En invit till Lundins specialvariant av meranerförsvaret (5. e3, Sbd7 6. Ld3, d×c4 7. L×c4, b5 8. Ld3, b4), som den unge lundensaren avböjer.

5. Lg5 Sbd7

Här kunde Lundin ha sadlat en av Botvinniks käpphästar (5. —, d×c4)!

6. e3

Krantz försmår den nu så populära förenklingsvarianten 6. c×d5 och tillåter det klassiska Cambridge-Springs-försvaret, som efter ett par decenniers vanrykte rehabiliterades av Aljechin i VM-matchen mot Capablanca 1927 och sedan har trotsat alla vederläggningsförsök.

6. — Da5 7. c×d5

Den moderna formen av varianten, som anses chansrikare än de äldre fortsättningarna 7. Sd2 och 7. L×f6.

7. — S×d5 8. Dd2 S7b6

Alternativet är 8. —, Lb4, som också leder till svårbehandlade och svårbedömda ställningar.

9. Tc1

Så spelade jag i ett kort vinstparti mot Rellstab 1935 (matchen Sverige—Tyskland i Zoppot, där vi segrade med 17—15) och Aljechin några månader senare i ett förlustparti mot Euwe (VM-matchen i Holland). Draget har inte vederlagts, men jag fann senare den chansrikare fortsättningen 9. Ld3! Huvudvarianten är 9. —, S×c3 10. b×c3, Sd5 11. 0—0, D×c3 12. De2, med goda angreppsmöjligheter för den offrade bonden.

9. — S×c3 10. b×c3 Sd5
11. Ld3 S×c3 12. 0—0 Lb4
13. a3 D×a3 14. Ta1 Db3

Den kritiska ställningen. Vits bästa drag är nu 15. Se5!, som efter 15. —, Dd5 16. Db2, a5 17. Lc4, De4 18. Ld3, Dd5 kan leda till remi genom dragupprepning. Såväl vit som svart har naturligtvis även andra möjligheter.

15. Tfc1?

Ett vinnande feldrag!

15. — Sa2 16. D×a2 D×d3
17. d5!

Den enda men inte föraktliga motchansen.

17. — e×d5?

En mera glupsk än frisk aptit, som kostar det svarta majestätet livet, ty den vita d-bonden var förgiftad. Efter 17. —, 0—0 hade svart behållit en stark merbonde och haft stora vinstchanser.

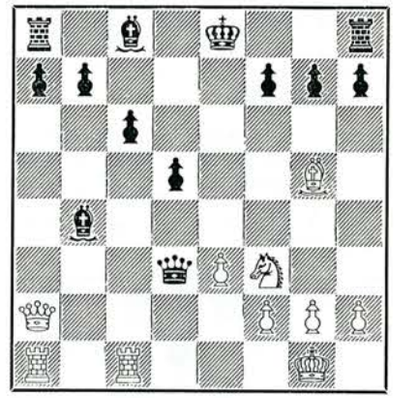

18. Db2 f6

Eller 18. —, Lf8 19. De5†, Le6 20. T×a7!

19. D×b4 f×g5 20. e4!

Detta formidabla drag hade Lundin underskattat!

20. — d4

Svart är redan försvarslös.

21. Ta5! b5 22. Dd6 Ld7
23. Se5 Uppg.

Anm. för TfS av Gideon Ståhlberg

Nr 82. KUNGSINDISKT

Zandor Nilsson		Anton Fridh	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. g3	c5
5. e3	0—0	6. Lg2	d6
7. Sge2			

Denna elastiska uppställning gentemot det kungsindiska försvaret har vitspelaren praktiserat och haft goda erfarenheter av under snart tio år. De två springarna försvarar varandra inbördes, den vita löpardiagonalen hålls öppen, varigenom fälten e4 och d5 effektivt kontrolleras, och f-bonden kan obehindrat rycka fram och delta i centrumkampen, när så erfordras.

7. — Sbd7

Här står springaren passivare än på c6, men svart har en bestämd plan, som går ut på att bibehålla bonden på e7, så att herraväldet över fältet d5 inte överlämnas helt till motståndaren, och i stället söka motspel på damflygeln.

8. 0—0 a6 9. b3 Tb8
10. a4 Se8 11. Lb2 Sc7
12. Dd3 b6 13. f4 Lb7
14. d5 Lc8 15. Ta2

Garderar damlöparen och förhindrar därmed fortfarande svart att rycka fram med b-bonden och skaffa sig motspel.

15. — Sf6 16. e4 Ld7
17. h3 b5

Äntligen, men under tiden har vit mobiliserat för en ny framstöt.

18. a×b5 a×b5 19. e5 Sfe8
20. Se4 Lc8

Försöket att korsa vits boa constrictor-strategi med 20. — d×e5 21. f×e5 b×e4 22. b×c4 T×b2 23. T×b2 L×e5 är antagligen svarts bästa chans, om vit nu inte väljer att spela 21. L×e5, varefter bonden c5 blir svag.

21. Lc3 b×c4 22. b×c4 Sa6
23. De3 Sb4 24. Ta7 Sc7?

Det var nödvändigt att hålla springaren kvar på e8, men något gott försvar fanns inte längre.

25. e×d6 e×d6 26. L×g7 K×g7
27. Dc3† f6

En bitter nödvändighet, eftersom 27. — Kg8 strandar på 28. — Sf6† Kh8 29. T×c7!

28. g4 Tb7 29. T×b7 L×b7
30. g5 Se8 31. f5!

Frigör fältet f4 för en snabbt avgörande kavalleriattack.

31. — Lc8 32. f×g6 h×g6
33. Sf4 Lf5 34. g×f6† Kg8

På 34. — S×f6 kan vit välja mellan 35. Sg5 och 35. Sh5† i båda fallen med lätt vinst.

35. Se6 Dd7

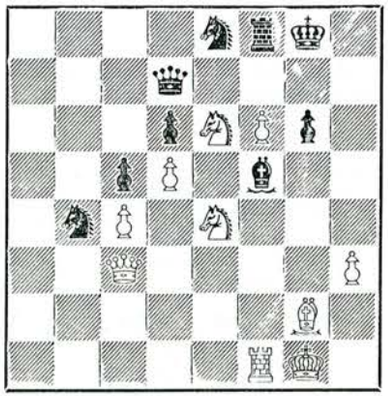

36. T×f5!

För snabbast till målet.

36. — g×f5 37. Dg3† Kf7
38. S4g5† K×f6

Eller 38. — Kg8 39. S×f8 K×f8 40. f7 Sc7 41. Se6† S×e6 (41. — K×f7 42. Dg7† och matt i nästa drag) 42. d×e6 D×e6 43. Dg8† och ny dam jämte matt i tre drag.

39. S×f8

och svart, som är försvarslös, överskred här betänketiden.

Anm. för TfS av Z. Nilsson

Nr 83. SICILIANSKT

Zandor Nilsson		Bo Aurell	
1. e4	c5	2. Sf3	Sc6
3. d4	c×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	e5		

Liksom svartspelaren i det här partiet är Bent Larsen också en anhängare av Laskers jaktvariant — något omotiverat kallad så, påpekar den danske stormästaren i en specialartikel i Skakbladet 1963, då Lasker spelade den en enda gång.

Den fråga svart måste ställa sig är, huruvida vinsten av ett tempo uppväger den försvagning av fälten d5 och d6, som blir följden av bondedraget.

6. Sdb5 d6 7. Lg5 a6
8. Sa3 Le6

Partiet Z. Nilsson—Fridh, Karlskrona-SM 1963, fortsatte i samma ställning med 8. — b5 9. Sd5 Le7 10. S×e7 D×e7 11. c4! b4 12. Sc2 0—0 13. Ld3 med starkt spel för vit.

9. Sc4

Så spelade Bronstein i Moskva-olympiaden 1956 mot Pilnik och fick fördel efter 9. — Sd4 10. L×f6 g×f6 11. Se3 Tc8 12. Ld3 h5 13. 0—0 h4 14. Scd5 Lg7 15. c3 Sc6 16. Df3. Vit har ett starkt grepp om fälten d5 och f5.

Svart väljer det svar, som rekommenderats av teoretikerna efter ovannämnda parti.

9. — Tc8 10. Sd5 L×d5
11. e×d5 Se7

Även 11. — Sb8 kommer ifråga, såsom i partiet Sokolov—Trifunovic, jugoslaviska mästerskapet 1956. Det fortsatte med 12. Le2 Le7 13. 0—0 0—0 14. a4 Sbd7 15. Le3 Sc8 16. f3 f5 17. b4 Sef6 18. Sa5 Dc7 19. c4 Db8 20. Tc1 Ld8 med ömsesidiga chanser.

12. L×f6 g×f6 13. Df3

Kommentatorn håller detta för starkare än 13. Ld3 varpå Larsen mot Robath i Halle 1963 spelade 13. — f5 14. 0—0 Lg7 15. Dh5 e4 16. Le2 0—0 17. c3 f4! 18. Dg5 b5! 19. Sd2 f5 20. a4 Kh8 21. Sb3 f3! med fördel för svart.

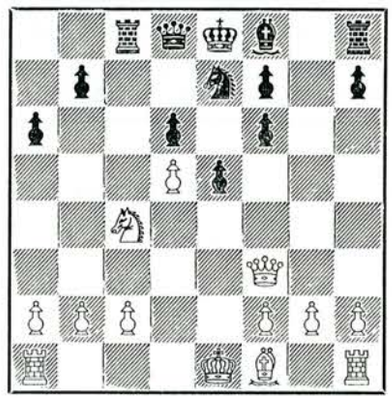

13. — b5!?

Detta drag hade Aurell analyserat fram på grundval av sina erfarenheter mot B. Göransson i femte ronden, då samma ställning nåddes men med fortsättningen 13. — f5 14. Da3 Sg6 15. 0—0—0. Hade Aurell känt till partiet Fridh—Eisinger från matchen Västtyskland—Sverige i Europacupen 1960, så hade han med fördel i likhet med Eisinger spelat 14. — Tc5! men han fruktade tydligen och med orätt härpå 15. S×e5? som vederläggs med 15. — Ta5.

Men låt oss återvända till diagramställningen. På 13. — f5 fortsätter vit säkert starkast med 14. 0—0—0 med hotet 15. S×e5. Detta kan inte pareras med 14. — Dc7, varpå följer 15. Db3, och nu hotar även Sb6 jämte g3 och Lh3 med starkt spel. Det bästa är 14. — Lg7 15. g4 med möjligheter till skarpt spel på båda sidor.

14. D×f6 b×c4 15. D×h8 Da5†
16. c3 S×d5 17. Tc1 D×a2
18. D×h7 D×b2

18. — Tb8 parerar vit bäst med 19. Db1! D×b1 20. T×b1 S×c3 21. Ta1 o. s. v.

19. Dc2 Da3 20. Le2!

Vits bästa chans är att ge tillbaka kvalitén. Den tryggare kungsställningen ger god kompensation. Svart, som hittills förbrukat endast en kvart av sin betänketid, fick nu ta sig en ordentlig lutare.

20. — Lh6 21. 0—0 L×c1
22. T×c1 Sf4 23. Lf1 Sd3
24. Tb1 e4 25. De2 d5
26. Dg4 Dc5 27. L×d3

Starkare är 27. Df5 för att på 27. — e3 fortsätta med 28. Tb7 e×f2† 29. Kh1. Skillnaden är att även löparen kan delta i kungsangreppet efter exempelvis g3.

27. — c×d3 28. Tb7 Tc7!

Det enda som parerar de direkta matthoten.

29. Dg8† Ke7?

Svart, som hittills försvarat sig mycket starkt, gör nu ett fel.

Efter 29. — Kd7! får vit nöja sig med remi, men det må förlåtas svart att han inte såg någon anledning att lämna f-bonden i sticket.

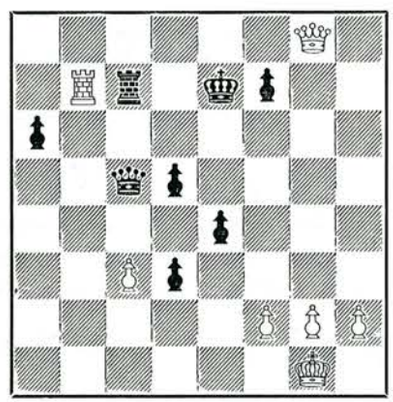

30. Dc8!

Tornet är korsfäst! På 30. — d2 vinner vit lätt med 31. T×c7† Kf6 32. Tc6†! Kg5 (eller 32. — Kg7 33. Dg4†) 33. Dg8† då svart befinner sig i ett mattnät.

30. — T×b7 31. D×c5† Kd8!

Andra kungsdrag förlorar snabbt. De följande schackarna får ses mot bakgrunden att vit nu endast har ett par minuter kvar av sin betänketid.

32. D×d5† Td7 33. Da8† Kc7
34. Da7† Kd8 35. Db8† Ke7
36. Db4† Kd8 37. Da5† Ke8
38. De5† Kf8 39. Dc5† Ke8
40. Dc8† Ke7

Dragserien var nu fullbordad och tidsnöden överstånden. Det följde ytterligare

41. Kf1! —

varpå svart gav upp, då han snabbt konstaterade att nederlaget är oundvikligt efter 41. — d2 42. D×d7† K×d7 43. Kd2 f5 44. g3 jämte 45. K×d2 och en av de vita fribönderna går i dam.

Anm. för TfS av Z. Nilsson

Nr 84. DAMGAMBIT

Bengt Hörberg		Bengt Ekenberg	
1. d4	d5	2. Sf3	e6
3. c4	c6	4. Sc3	Sf6
5. Lg5	Sbd7	6. e3	Da5
7. L×f6			

En solid fortsättning, som ger vit det något friare spelet men svart ensamrätten till löparparet.

7. — S×f6 8. Ld3 Lb4

Enklare och bättre är 7. —, d×c4 jämte 8. —, Ld6. Svart kan sedan efter Dc7 och 0—0 förbereda c5.

9. Db3 d×c4 10. L×c4 Se4
11. Tc1 S×c3 12. b×c3 La3?

Som Ekenberg själv anmärkte efter partiets slut, var 12. —, Ld6 ett bättre drag, ty det vita tornet får nu med tempovinst en utmärkt position.

13. Tb1 0—0 14. Se5 Ld6
15. f4 Dc7 16. 0—0 b6
17. Ld3 g6

En försvagning av kungsflygeln, som dock i längden inte kunde undvikas.

18. a4 Kg7 19. Tfd1 Tfd8
20. Le4 Lb7

Här borde Ekenberg ha tagit tjuren (namnen Bengt) vid hornen och genast slagit på e5.

21. a5! L×e5 22. a×b6 a×b6

23. f×e5 b5 24. Tf1

Inledningen till ett kungsangrepp!

24. — De7 25. Tf6 Da3
26. Dd1!

Ett drag i rysk stormästarstil! På 25. —, D×c3 avgör 26. Df3, Td7 27. Tf1, Tf8 28. T×e6.

26. — Td7 27. Df3 Tc8
28. Tf1 Tcc7 29. h4 De7
30. Dg4 c5

Ett logiskt befrielseförsök, som dock inte borde ha lyckats.

31. Lb1 c×d4 32. e×d4 Da3
33. h5 D×c3 34. T6f4 De3†
35. Kh2 Tc1

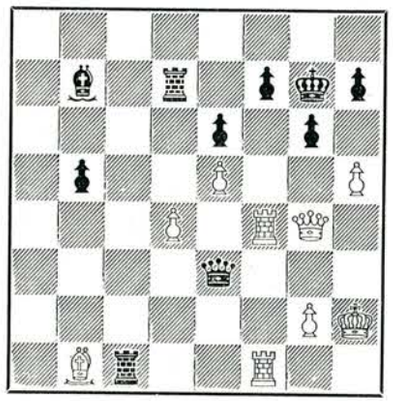

36. L×g6??

Ett obegripligt drag! Efter 36. h×g6 kunde svart ha gett upp, ty 36. —, T×f1 strandar på 37. —, g×f7†, och 36. —, h×g6 på 37. T×f7† (även 37. T×c1, D×c1 38. Dg5 vinner), T×f7 38. D×g6†, Kh8 39. Dh5†, Kg8 40. D×f7†, med matt i nästa drag.

36. — h×g6 37. T×c1

Eller 37. T×f7†, T×f7 38. D×g6†, Kh8.

37. — D×c1 38. Dg5 Dc2
39. Df6† Kg8 40. Tf2 Dc1
41. Tf4 Dc2

Enklare var 41. —, Dd2 42. Tf2, Dh6.

42. Tg4 Df5 43. Dh4 Kg7
44. Kg3 Tc7 45. Kh2 Tc2
46. h×g6 f×g6 47. Tg3 L×g2!
48. T×g2 Dh5! 49. Uppg.

Ett tragiskt slut för Hörberg!

Anm. för TfS av G i d e o n S t å h l b e r g

Från Norgemästerskapet

Nr 85. CARO-KANN

Zwaig — De Lange

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5 Lf5 4. Se2 Db6? (e6!) 5. Sg3 Ld7 6. c4 d×c4 7. L×c4 e6 8. 0—0 Se7 9. Sc3 Sd5 10. f4 h5 11. f5!? h4 12. Sge4 Le7 13. Sa4 Dc7 14. Sac5 e×f5 15. Sd6† L×d6 16. e×d6 D×d6 17. Te1† Le6 18. S×b7 De7 19. Sc5 Sd7 20. Da4 Dd6 21. Sb7 Dc7 22. L×d5 c×d5 23. Sc5 Dd6?? (0—0!!) 24. Lf4! D×f4 25. D×d7† Kf8 26. D×e6! D×d4† 27. De3 D×b2 28. Tab1 D×a2 29. Tb7 d4 30. De7† Kg8 31. Se6! Th7 32. D×f7 Kh8 33. Tbe7 Tg8 34. Te8 uppg.

Nr 86. SPANSKT

Gulbrandsen — Zwaig

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. La4 Sf6
5. De2 b5 6. Lb3 Le7

Som bekant är 6. — Lc5 också bra i denna ställning.

7. a4 b4 8. d4

Bätre än denna tidiga framstöt synes vara 8. c3 åtföljt av 0—0 och Td1.

8. — d5!

Ett utmärkt drag som tillförsäkrar svart bra spel.

9. e×d5 S×d4 10. S×d4 e×d4
11. Dc4

Gulbrandsen hoppas på bondevinst, men Zwaig har tillfredsställande beräknat konsekvenserna av 8. — d5.

11. — 0—0 12. D×d4 Le6
13. c4

Gulbrandsen ansåg att han i stället för detta drag borde ha spelat 13. Sd2. Men även då hade svart haft det bättre spelet.

13. — c6 14. 0—0 c×d5
15. c×d5 S×d5 16. Sd2 Lf6
17. Dd3 Sf4! 18. De4

Eller 18. D×e8 Se2† 19. Kh1 Tf×d8 med avgörande fördel för svart.

18. — L×b3 19. S×b3 Sd3
20. Tb1 Tfe8 21. Dc4

21. Df3 var kanske något bättre, men svart bör även då vinna lätt.

21. — Tac8! 22. D×a6 Dd5!

Ett fruktansvärt centraliseringsdrag, som krossar allt motstånd.

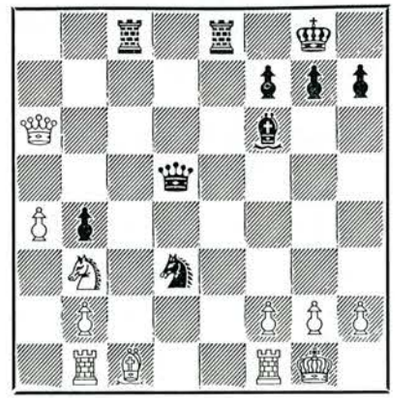

23. Sa1 Se1 24. f3 Df5

Gulbrandsen måste förlora tornet på b1 och gav därför upp.

Anm. för TfS av Svein Johannessen

Nr 87. GRÜNFELD

Johannessen — Zwaig

1. c4 Sf6 2. Sc3 d5
3. c×d5 S×d5 4. g3 g6
5. Lg2 Sb6

Enligt teoretikerna ger 5. — S×c3 bättre utjämningschanser. Men Zwaig vill som vanligt komplicera.

6. Sf3 Lg7 7. 0—0 0—0
8. d3

Objektivt sett är nog 8. d4 starkare, men jag ville undvika sådana Grünfeldvarianter, som Zwaig är god kännare av.

8. — a5 9. Le3 Sc6
10. Tc1 Te8 11. Dd2 a4
12. Lc5 Ta5?

Zwaig spelar inte partiet som när han är som bäst. Överförandet av tornet till h5 är bortkastad tid. Konsekvent och bra var 12. — e5 med ungefär lika möjligheter.

13. La3 Th5 14. Se4 Lh3?

Efter löparbyte blir svarts torn deplacerat på h3. De bästa chanserna bjöd antagligen 14. — Lh6 15. e3 Lg4 åtföljt av Dc8.

15. L×h3 T×h3 16. Seg5 Lh6
17. Df4 f5

Nu råkar svart ut för en obehaglig överraskning. Bäst var 17. — Tf8, men vit har i alla fall en klar positionell fördel.

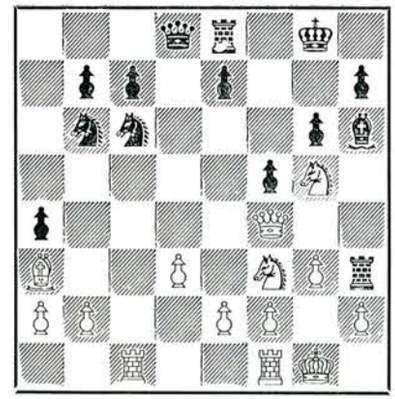

18. T×c6! e5

Eller 18. — b×c6 19. De5! Th5 20. De6† Kg7 21. Df7† och matt i nästa drag.

19. Db4 L×g5 20. S×g5 D×g5
21. T×c7 f4

På 21. — Dh5 eller Dh6 avgör 22. Te7!

22. D×b6 e4

22. — f×g3 23. f×g3 T×g3 24. Kh1.

23. Tc8 uppg.

Anm. för TfS av Svein Johannessen

Från Stockholmsmästerskapet

Nr 88. SPANSKT

Arne Burehäll — Berndt Söderborg

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6
3. Lb5 a6 4. La4 d6

Trots ett tidigare nederlag mot Hörberg i turneringen, har Söderborg inte tappat förtroendet för Steinitz-försvaret.

5. 0—0

Ingen nyhet, men draget stämplas som mindre bra, bl. a. av Euwe. Det vanligaste är 5. d4.

5. — Lg4

Ja, vad annars. En logisk följd av vits 5:e drag.

6. c4 Df6

I partiet mot Hörberg försökte svart med 6. — Sf6 7. Db3!

7. Db3!

Det är detta drag som den gamla teorin underskattat.

7. — 0—0—0

Mod saknas inte hos svartspelaren. Låt oss se på några andra drag, som kan komma i fråga: 7. — b5 8. c×b5 Tb8 9. Dc3 a×b5 10. D×c6† Ld7 11. D×c7 Tc8 12. Da7 b×a4 13. Sc3 med vinstspel för vit.

En annan plausibel fortsättning; 7. — L×f3 8. D×b7 Dg6 9. D×c6† Ke7 10. Dd7† Kf6 11. Dh3 L×e4 12. Sc3, eller ännu starkare f4, med överlägsen ställning.

8. L×c6 b×c6 9. d4!

Hotar Lg5 med kvalitetsvinst.

9. —	**L×f3**	**10. d×e5**	**D×e5**
11. D×f3	**Sf6**	**12. Sc3**	**Te8**
13. Lf4	**De6**	**14. Tfe1**	**Sd7**
15. Tac1	**D×c4?**		

Ett bonderov som får svåra följder. Svart hade kunnat försöka 15. — Le7, men efter 16. Sa4 är svårigheterna stora.

16. b3	**De6**	**17. Sa4**	**Sb8**
18. Dc3	**Tg8**		

Löparen på f8 är det stora bekymret för svart, men vit är inte intresserad av bonden på g7 utan har helt andra planer.

19. Da5 Le7?

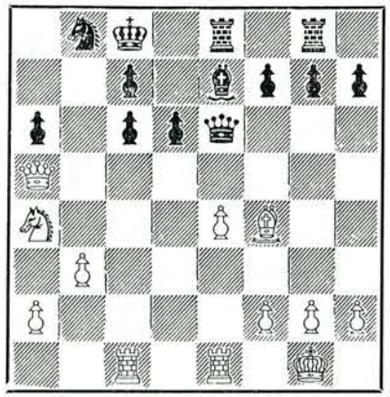

20. Sc5!

Det var den varianten vit hade sett, när han spelade Sa4. Springaren kan ej oskadliggöras på grund av matten på c7.

20. —	**Dg4**	**21. S×a6**	**Ld8**
22. S×b8	**D×f4**	**23. Da6†!**	**K×b8**
24. Tc4	**Dd2**	**25. Tf1**	**uppg.**

Anm. för TfS av Arne Burehäll

Från Korr-SM 1964
Nr 89. CARO-KANN

Birger Wikström Borås — **Bo Göransson** Uppsala

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sc3 d×e4 4. S×e4 Lf5 5. Sg3 Lg6 6. h4 h6 7. Sf3 Sd7 8. h5 Lh7 9. Ld3 Sgf6 10. L×h7 S×h7 11. De2 e6 12. Lf4 Da5† 13. Kf1 Le7 14. Se4 0—0 15. Th3 Sdf6 16. S×f6† S×f6 17. Se5 Dd5 18. Le3 De4 19. c4 Tad8 20. f3 Dh7 21. Te1 Ld6 22. Lf4 Sd7 23. Th4 L×e5 24. L×e5 S×e5 25. D×e5 Td7 26. Tg4 Dd3† 27. Kg1 f5 28. D×e6† Tff7 29. T×g7†! K×g7 30. Dg6† Kf8 31. D×h6† Tg7 32. Dh8† Kf7 33. De8† Kf6 34. De5† Kg5 35. Te4 D×c4 36. h6 Kg6 37. h×g7! f×e4 38. Dg3† Kh7 39. g8D† D×g8 40. Dh3† Kg6 41. Dg4† Kf7 42. D×d7† Kf6 43. Dd6† Kf7 44. Df4† Ke7 45. D×e4† Kd8 46. Dh4† Kc7 47. De7† Kb8 48. f4 a6 49. b3 Uppg.

Efterskörd från Lundbys jubileum
Nr 90. SLAVISKT

Å. Carlsson — **E. Böök**

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 e6 5. e3 Sbd7 6. Ld3 Ld6 7. e4 d×e4 8. S×e4 S×e4 9. L×e4 0—0 10. 0—0 Dc7 11. b3 b6 12. Lb2 Te8 13. Te1 Lb7 14. Se5.

Här skulle 14. Dc2 varit bättre. Det måste besvaras med 14. — h6!, som leder till intressant spel med ömsesidiga chanser.

14. — Sf8!? 15. h4.

Nu efteråt verkar det, som skulle det försiktigare 15. h3 vara det rätta.

15. — f6 16. Sd3 Tad8 17. Dc2 c5 18. d5.

Avbyte på b7 skulle varit det bästa, men svarts e- och f-bönder kan även då bli ytterst farliga.

18. — f5 19. Lf3 e5 20. Lh5 Te7 21. f4.

Först efter hemkomsten undersökte jag noggrannare 21. — e4 22. Se5 Sd7!, som jag trodde skulle ge vit fördel. Det är emellertid tvärtom. Svart kommer i avgörande fördel med den egendomliga kombinationen 22. — Sd7! 23. S×d7 L×f4! 24. Sf6† g×f6 25. L×f6 Le5! osv. Detta var alltså pudelns kärna.

21. — e×f4? 22. T×e7 D×e7 23. Dc3! Sd7 24. Te1 Df8 25. Te6 Sf6 26. T×f6.

Kvalitetsoffret är onödigt. Vit kunde fortsatt bättre med 26. Lf3 Lc8 27. Te2 h6 28. h5 även om svarts spel efter 28. — Te8 är att föredraga. Men det skulle varit ytterst svårt att i praktiskt parti hela tiden hitta de rätta dragen.

26. — D×f6 27. D×f6 g×f6 28. L×f6 Tf8 29. Lg5 f3 30. g×f3.

På 30. L×f3 skulle svart efter 30. — Te8 ha ett bra spel, men det skulle varit ett jättearbete att framtvinga vinst. Om vinsten är teoretiskt möjlig är svårt att avgöra, men chanserna är på svarts sida.

30. — b5 31. Lf4 L×f4 32. S×f4 b×c4 33. b×c4 La6 34. Se6 L×c4.

Den enklaste vinstvägen. 34. — Tb8 gick väl också.

35. S×f8 K×f8 36. a3 L×d5 37. f4 c4 38. Kf2 c3 39. Ke2 Le4 40. Kd1 Ke7 41. Kc1 Kd6 42. Uppg.

Den överraskande kombinationsmöjligheten efter vits 21:a drag visar huru lätt man följer den närliggande idén och förbiser en dold, men mera logisk möjlighet.

Ännu en gång: Tack för det intressanta partiet! *E. Böök*

Studier

Bidrag och lösningar till ERIC UHLIN, Ivar Claessons gata 7 A, Kungälv.

1184. S. Krenzisky, Malmö. Original. Tillägnad SSF:s kongress m. turneringar, Göteborg 1964.

8+6=14 Vinst

1185. K. Runquist, Åstorp. Original.

5+5=10 Remi

1186. F. S. Bondarenko, Sovjet. Original. Nyversion av 927, TfS 1960

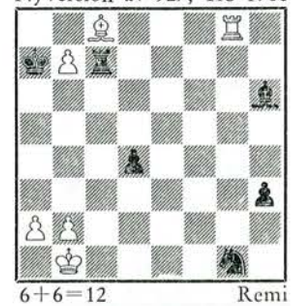

6+6=12 Remi

1187. H. J. Beyer, Västtyskland. Original.

9+6=15 Vinst

1188. T. B. Gorgiev, Sovjet. Original.

6+4=10 Vinst

1189. B. V. Badaj, Sovjet. Original.

6+7=13 Remi

Lösningsfrist: 1 oktober 1964.

Lösarlista nr 3 och 4/1964

		1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	S:a
Chr. Jonsson	24	6	3	3	0	3	0	0	6	45
K. Kaikko	21	—	3	3	3	3	—	—	3	36
E. Karlsson	21	0	3	3	0	3	—	3	3	36
R. Nilsson	24	3	3	3	3	3	0	3	3	45
E. Nuutilainen	0	0	3	3	0	3	—	0	—	9
P. Perkonoja	33	3	3	3	3	3	3	3	6	60
K. Rang	18	—	3	3	0	3	—	—	—	27
T. Rydell	0	3	3	3	0	3	—	—	—	12
S. Snellman	12	6	3	3	0	3	3	0	6	36
E. Svedberg	21	3	3	3	0	3	0	3	3	36

P. Faragó: Meditationer kring en studie (II), TfS nr 2/1964.

Förf. har tillställt red. några rättelser, s. 54, sp. 1, rad 21: i st. f. 8. Tg8†, Kb7 9. Tg7†, Kb6 10. Ka3, a5 skall stå *Lg6 jämte Sf7;* rad 28—29: i st. f. Ka7 7. Tf7, Se8 8. T×h7, S×c7 9. Tf7, Dd8 10. Tf2, Dd7! skall stå *D×c7 7. T×c7, K×c7 8. Lf3, Kd6 9. Sc2, Ke5 jämte Kf4;* rad 36 i st. f. b4 skall stå *g4;* rad 37: i st. f. S×b7 skall stå *S×b7†;* rad 52: i st. f. 6. T×c8 skall stå *6. T×c8†;* rad 60: i st. f. 5. Dd8+. Ka7 6. Da8† skall stå *5. Td8†, Ka7 6. Ta8†;* sp. 2, rad 5: i st. f. De6† 13. K drar, Kb6 etc. skall stå *Dc4†* =; rad 29: i st. f. D×g2 skall stå *D×g2†;* sid. 55, rad. 10: i st. f. Dd8† skall stå *Td8†;* rad 15: i st. f. Sf7 8. Lf3 skall stå *Kb8 (Sf6? 8. c7±) 8. Sc2±;* rad 19: i st. f. Ta8 skall stå *T×d8.*

E. U.

DOM I TfS INTERNATIONELLA STUDITURNERING 1963

1138
H. M. Lommer, Spanien
1 pris

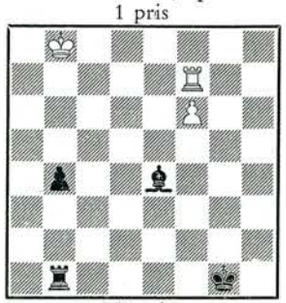

Remi

1143
B. V. Badaj, Sovjet
2 pris

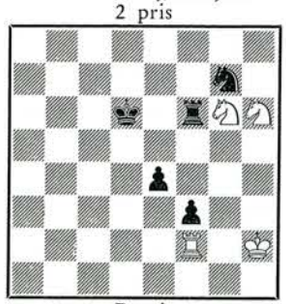

Remi

1137
R. Forsberg, Stockholm
3 pris

Remi

1132
B. V. Badaj, Sovjet
4 pris

Remi

1100
Dr. A. Wotawa, Österrike
5 pris

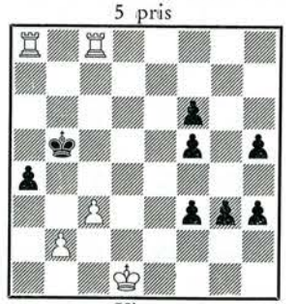

Vinst

Hedersomnämnanden: 1 ho. 1154 av H. Aloni, 2 ho. 1129 av F. S. Bondarenko och A. P. Kusnetsov, 3 ho. 1157 av J. E. Peckover och V. A. Koroljkov, 4 ho. 1153 av E. L. Pogosjanz, 5 ho. 1128 av P. Perkonoja och 6 ho. 1110 av L. Prokes. Omnämnanden (utan rangordning): 1106 (A. Hildebrand), 1109 (V. Pachman), 1122 och 1139 (C. M. Bent), 1142 (Dr. A. Wotawa).

Domarberättelsen

Ett tragiskt missöde (bilösning) berövade Tjavlovskijs studie nr 1146 inte bara första pris utan även alla belöningar över huvud taget. Sådant är studiekomponistens liv! De övriga deltagare som misslyckats, besparas åtminstone en så bitter besvikelse, som det här är frågan om. I detta och andra fall har vi med tacksamhet och beundran kunnat utnyttja TfS-lösarnas skicklighet och nit.

1 pris, nr 1138, H. M. Lommer, Spanien

1. Te7 (1. Tg7†?, Lg2 2. f7, Tf1 3. Tg4, b3 4. Tb4, Ld5 eller 1. Td7?, b3 2. Td4, b2 3. T×e4, Tf1 4. Tb4, b1D 5. T×b1, T×b1† 6. Kc7, Tf1) *1. —, Ld5 2. Td7, Le6, 3. Te7, Lc4, 4. Te4, La2 5. Te2, Lb3 6. Te4, La2 7. Te2, Lg8 8. Te8, Lf7 9. Te7, Lb5 10. Te5, Lf7 11. Te7, Ld5 12. Td7, Lc4 13. Td4, Lf7 14. Td7, Lb5 15. Td5, Le2 16. Td2, Lc4 17. Td4, Lf7 18. Td7, Lb3 19. Td4* positionell remi. Men inte 19. f7?, L×f7 20. T×f7, b3!! (enda draget) 21. Tf5, Tc1! (enda draget, ty andra torndrag leder till remi, t. ex. 21. —, Td, e, f1 22. Tb5, T—3 23. Kb7, Kf2 24. Kb6, Ke2 25. Ka5, Kd2, 26. Ka4, Kc2 27. Ka3, T—3 (icke c3) 28. Tb6 (7, 8), Tc3 29. Tb4!!, Tc5 (6, 7, 8) 30. Tc4†! remi) 22. Tb5, Tc4 23. Kb7, Kf2 24. Kb6, Ke2 25. Ka5, Kd2 26. Ka4, Kc2 27. Ka3, Tc6 (7, 8) och svart vinner.

Vårt val av förstapristagare, nr 1138 av H. M. Lommer, kanske inte är i allas smak, men vi hoppas kunna övertyga skeptikerna om att dess innehåll är något utöver det vanliga. Det förekommer här, att tornet utsätter löparen för oavbrutna angrepp, men dessa får icke ske "från sidan" utan alltid på linjerna. Varför? Därför att om svart garderar löparen med sitt torn, måste löparen fängslas för att möjliggöra bondedraget f6—f7. Exempelvis: 1. Ke7, Ld5 2. Te5?, Td1 3. f7, L×f7 och svart vinner, men 2. Td7, Td1 3. f7 med remi. Denna idé återkommer flerstädes i huvudspelet. Efter 3. —, Lc4 är emellertid situationen en annan, för om 4. Tc7? så 4. —, La2, och såväl 5. Ta7 som 5. Tc2 besvaras med vinstdraget 5. —, b3. Men efter 3. —, Lc4 4. Te4, La2 5. Te2 bemöter vit samma drag 5. —, b3 med 6. f7, Tf1 7. Te1 och har remi. När vidare den svarta löparen i huvudspelet spelas till b4 — där den är garderad och en vit tornattack meningslös — hindrar just detta löpardrag det svarta tornet och tillåter vit att i stället angripa den nu oskyddade bonden b4. Detta händer två gånger i lösningsförloppet, en gång genom Te4 och en gång genom Td4. Slutligen när positionen efter försöket (i drag 19!) 19. f7?, L×f7 20. T×f7, b3 en viktig och som vi tror originell beståndsdel av innehållet i denna studie. 21. Tf5 vederlägges av 21. —, Tc1 (endast detta) och 21. Tf4 av 21. Ta, d, e, f1 (*inte* c1). Förklaringen framgår av denna (förut kända) ställning: Ka3, Tb4 — Kc2, Tc3, Bb3. Vit vid draget förlorar (1. Tb8, Tc7 etc.). Svart vid draget får endast remi (1. —, Tc8 2. Tc4†), och nödvändigheten att uppnå denna ställning med vit vid draget bestämmer svarts val i det 21:a draget. Nr 1138 har en mycket naturlig position och ett minimum av pjäser.

2 pris, nr 1143, B. V. Badaj, Sovjet

1. Sh4, T×h6 2. Kg3, e3! 3. T×f3, T×h4! 4. K×h4, Sf5†! 5. Kh3!, e2 6. Td3†, Ke7 (e6) 7. Td2!, e1D 8. Te2†!, D×e2 patt.

En naturlig, öppen position med aktivt spel av samtliga pjäser. En fin studie.

3 pris, nr 1137, R. Forsberg, Sverige

1. Tg6†, Kf3! 2. Tf6†, Ke2 3. T×f1, T×e7! 4. Tf2†, Ke1 5. T×h2, Tc7 6. Th1†, Ke2 7. Th2†, Kf1 8. Th1†, Kg2 9. Ta1!!, d4 10. Kb1!, d3 11. L×a3, a5! 12. Kb2!, b4 13. L×b4, a×b4 14. Kb3 remi.

En mycket intressant studie med vackra bivarianter som följd av svarts olika alternativ, t. ex. 3. —, K×f1 4. L×e3, h1(D) 5. e8(D), Dg2† 6. Ld2, De4† 7. D×e4, d×e4 och vit måste ge löparen för e-bonden men håller remi genom att *inte* ta bonden a3.

4 pris, nr 1132, B. V. Badaj, Sovjet

1. h7†, K×h7 (1. —, S×h7 2. Le6†, K drar 3. Se3 =, eller 1. —, Kg7 2. h8D†, K×h8 3. Lg4, Sg6† 4. Kf6, Tc6† 5. Kg5, Kg7 6. Sd4, Tc5† 7. Sf5† =, eller 3. —, Kg7 4. Sd4, Sg6† 5. Kd6, Tc4 6. Kd5 =) *2. Lb7!* (2. La6?, Sg6† 3. Kf7, T×c2 4. Ld3, Tf2† 5. K drar, Kg7 och svart vinner, liksom även efter 2. Lg4, Sg6† 3. Kf6, T×c2 4. Lf5, Tc6† 5. Kg5, Kg7) 2. —, *Sg6†* (2. —, Tc7† 3. K×f8, T×b7 4. Sd4 =) *3. Kf6, T×c2 4. Le4* (4. h5, Tf2† 5. Kg5, Se7 och svart vinner) *4. —, Tf2† 5. Kg5, Kg7 6. L×g6, Tg2† 7. Kh5, T×g6* patt.

En väldold pattkombination med utmärkta bivarianter.

5 pris, nr 1100, Dr. A. Wotawa, Österrike

1. T×a4!, K×a4 (1. —, f2 2. Tb4† eller 1. —, Kb6 2. Tb4†, Ka7 3. Tc7†, Ka6 4. Tcb7, f2 5. T4b6†, Ka5 6. b4†, Ka4 7. Kc2 etc.) *2. Tc5!, Kb3* (2. —, f2 3. Kc2 och 4. b3†) *4. —, Kb3 5. Tb5†, Kc4 6. T×h5, Kb3 7. Th4!* (7. T×h3?, g2!) *7. —, K×b2 8. T×h3* (först nu) *8. —, g2 9. Tg3, Kb3 10. Ke1* och vit vinner.

En instruktiv serie matthot ger vit tid att likvidera tre förenade bönder, som kommit ner till tredje raden.

1 hed.omn., nr 1154, H. Aloni, Israel

Ke1, Ta1, La3, c8, Sg4, Bd4 — Kc2, Td2, Lc1, Sb2, Bb3, b4, d5. Vinst. *1. Lf5†* (1. L×b4?, Sd3†; 1. Sf2?, T×f2 2. K×f2, Sd3†; 1. Se3†?, Kd3 2. L×b4, Te2† 3. Kf1, K×e3 4. T×c1, Sd3) *1. —, Sd3† 2. L×d3†, K×d3 3. Se5†* (3. T×c1?, Te2† 4. Kf1, b×a3 5. Sf2†, T×f2† 6. K×f2, b2. Om 3. L×c1? så Te2† 4. Kd1, b2; om 3. L×b4? så b2 4. Ta3† Kc4) *3. —, K×d4! 4. L×c1!* (4. T×c1?, b2! 5. Sf3†, Kd3! 6. S×d2, b×c1D† 7. L×c1, Kc2! remi) *4. —, b2 5. L×b2†, T×b2 6. 0—0—0†* och vinner.

Bedömningen är här en fråga om avvägningen mellan det angenämt kryddade, humoristiska innehållet och den tunga anhopningen av pjäser.

2 hed.omn., nr 1129, F. S. Bondarenko & A. P. Kusnetsov, Sovjet

Ka8, Th3, Sc2, Bb2, d6, e3, g4, g5 — Kb6, Tc1, Ba7, b3, d3, e4. Vinst. *1. d7* (1. Th8?, d×c2 2. d7, Td1) *1. —, Kc7 2. Sb4, d2* (2. —, K×d7 3. S×d3, e×d 4. e4, Td1 5. g6, Ke7 6. Tf3, d2 7. g7±; 4. —, Tc8† 5. K×a7, Te7† 6. Kb6, Tc6† 7. Kb5, Td6 8. Th1, d2 9. Td1, Ke6 10. Kc4±.) *3. Th7!, d1D* (3. —, Tg1 4. Sd5†, Kd8 5. Sf6, d1D 6. Th8†, Ke7 7. Te8†, Kf7 8. d8D±) *4. g6, D×d7!!* (Om 5. g7?, Dc8† 6. K×a7, Db7 matt. 4. —, D×g4 5. Sd5†, Kd8 6. Th8†, K×d7 7. Sf6† eller 4. —, Dd6 5. g7, D×b4 6. d8D†, i båda fallen till vits fördel.) *5. Sd5†!, Kc6 6. T×d7, K×d7 7. g7* (7. Sf6†?, Ke6 8. g7, Tc8† 9. Kb7, K×f6) *7. —, Tc8† 8. Kb7!* och vinner.

Det är förvånansvärt, att svart inte kan uträtta mera med dam och torn. Dock saknas verklig "gnista" i denna studie.

3 hed.omn., nr 1157, J. E. Peckover, USA & V. A. Koroljkov, Sovjet

Kd1, Ba4, e5, g3, h3 — Kf8, Lh2, Bb4, b7. Remi. *1. Kc2, L×g3 2. Kb3, Le1! 3. h4!, L×h4! 4. K×b4, b6! 5. Kb5, Ld8 6. Ka6!, Ke7 7. Ka7!, Ke6 8. Kb8!, K×e5 9. Kc8, Le7 10. Kc7 (b7), Lc5 11. Kc6, Kd4 12. Kb5, Kc3 13. a5* och remi.

Trots att det här är frågan om en utvidgning av en studie av Peckover i "Szachy", förtjänar den långa och exakt genomförda kungsvandringen av vit lovord. När det gäller placeringen av dylika studier, blir domarnas beslut alltid mer eller mindre otillfredsställande.

4 hed.omn., nr 1153, E. L. Pogosjanz, Sovjet

Kh2, Tf2, Bg2 — Ka4, Tb3, Ld1, Sh4. Remi. *1. Td2!* (1. Ta2†? Kb5 — om 1. —, Ta3? eller 1. —, Kb4?, så 2. Td2 — 2. Td2, Tb1 3. Kh3, Sg6) *1. —, Lh5* (1. —, Lg4 2. Td4†, Tb4 3. T×b4†, K×b4 4. Kg3 remi)

2. Td4†, Tb4 3. T×b4†, K×b4 4. Kh3 (4. g4?, Lf7 eller e8) *4. —, Sg6* (4. —, Sf5 5. g4 remi) *5. g4, Sf4† 6. Kg3, Se2 7. Kf3, Sd4† 8. Ke4* remi.

Ingen tungt vägande studie, men allt i den är nätt och tilltalande.

5 hed.omn., nr 1128, P. Perkonoja, Finland

Kc3, Ta4, Sg1 — Ke3, Tb1, Lb3, Ba5, h3. Remi. *1. Th4, Ld1!* (1. —, T×g1 2. T×h3†, likg. 3. K×b3) *2. T×h3†* (2. S×h3?, Tb3† 3. Kc4, Tb4† eller 2. Th8?, Tc1† 3. Kb2, Tc2† 4. K likg., h2 och svart vinner) *2. —, Kf2 3. Th2†, K×g1 4. Ta2* (tornet står åter på a-linjen. Om nu 4. —, Tb3†, så helt enkelt 5. Kd2 remi, eller 4. —, Tb5 5. Ta1, Td5 6. Kc4 med samma slutresultat) *4. —, a4 5. Ta1!* (Dåligt är 5. Tb2?, Tc1† 6. Kd2, Ta1 7. likg., Lb3 och svart vinner efter långa varianter. Nu däremot måste tornet slås, för på 5. —, Tb3† följer åter 6. Kd2 med remi) *5. — T×a1 6. Kb2* och remi.

Alla känner väl till ställningen efter vits sjätte drag, men vits femte drag är ett verkligt fynd.

6 hed.omn., nr 1110, L. Prokes, Tjeckoslovakien

Kc8, Le4, Ba6, b5, d5 — Kb6, Lf7, Ba3. Vinst. *1. a7, K×a7 2. Kc7, a2 3. Ld3, L×d5 4. b6†, Ka8 5. Lc4†* och *L×a2.*

En oefterhärmlig prestation av mästaren i denna genre.

Kommentarer rörande några andra tävlingsbidrag. 1102 eliminerades på grund av ett alltför stort antal bönder. 1096, 1126, 1150, 1155, 1156 var bland de sista som uteslöts. 1130 bjuder på livligt spel men är ej tillräckligt intressant, och 7. S×e6 är en grov dual. 1133 är mycket roande men knappast värd någon belöning. 1140 är en bra studie, men föregångarna är alldeles för många. 1147, 1149 kräver utan tvekan ett omfattande analytiskt arbete, men enligt vår mening motsvaras detta icke av det uppnådda resultatet. I 1148 vinner efter 4. d2† såväl författarens 5. Kd1 som 5. K×d2.

London, den 21 juni 1964.
H. F. Blandford
A. J. Roycroft

Om inga protester inkommit inom 3 månader efter publiceringen, kommer domen att bli definitiv.

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

11785. Herbert Ahues
Bremen

Matt i 2 drag

11786. Kjartan Austrheim
Sandane

Matt i 2 drag

11787. Arnoldo Ellerman
Buenos Aires

Matt i 2 drag

11788. Jac. Haring
Haag

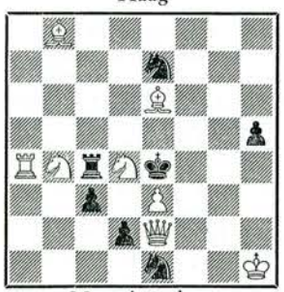

Matt i 2 drag

11789. K. M. Gustafsson
Stockholm

Matt i 2 drag

11790. Alois Johandl
Wien

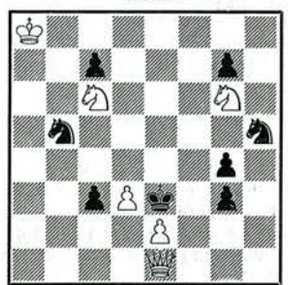

Matt i 2 drag

11791. Edvin Karlsson
Gräsmyr

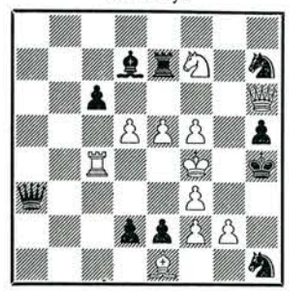

Matt i 2 drag

11792. Imants Kisis
Priekuli

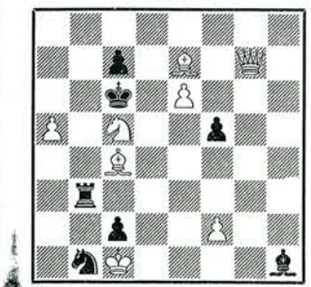

A) diagram, matt i 2 drag
B) d:o med svart Kf4

11793. Carl-Philip Nilsson
Nynäshamn

Matt i 2 drag

11794. Artur Hemmingsson
Hammerdal

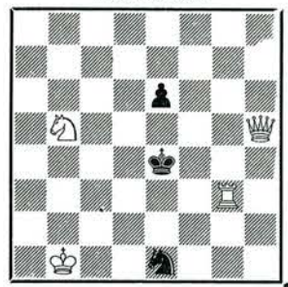

Matt i 3 drag

11795. Bengt Ingre och **Hilding Fröberg**
Stockholm och Farsta
Tillägnat Jan Knöppel

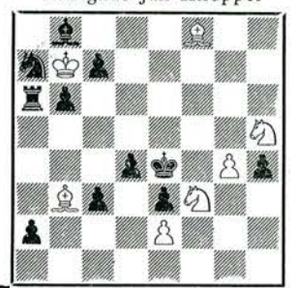

Matt i 3 drag

11796. Lars Larsen
Aakirkeby

Matt i 3 drag

11797. Anatole Ianovcik
Sibiu

Självmatt i 3 drag

11798. Christer Jonsson
Tväråselet

Hjälpmatt i 3 drag

11799. Wong Kong Weng
Bukittinggi

Hjälpmatt i 3 drag

Lösningsfrist 25 sept.

HÅRD — — — *Forts. från sid. 166*

ket" av fem ettor. Efter remi i rond 6 mötte han Gert Larsson, Malmö ASS. Det var ett avgörande parti, som slutade med seger för Larsson. De båda låg sedan sida vid sida. I sista ronden gjorde Norrman förtvivlade försök att vinna — men måste nöja sig med remi, varpå den trygge skåningen Larsson kammade hem gruppen på bättre Sonneborn. Trea blev inte oväntat Ulf Thorén, Vällingby SS.

Och vem blir nu svensk juniormästare 1964? Svaret ges i Stockholm den 15—19 augusti, då särspelet äger rum mellan de sex gruppvinnarna.

L. B-m

ÅRETS NORGEMÄSTERSKAP GICK I UNGDOMENS TECKEN

17-årige Arne Zwaig segrade efter utmärkt spel

Arne Zwaig, som för några månader sedan blev Oslomästare, upplevde sitt unga livs hittills största triumf, då han i turnering 10—18 juli hemförde titeln Norgemästare. Turneringen, vilken jag betraktar som det starkaste NM genom tiderna, spelades i Oslo i anslutning till Norges Sjakkforbunds femtioårsjubileum.

Turneringen dominerades helt av ungdomen. De 7 första platserna besattes av de 7 yngsta spelarna, ingen av dem över 28 år! Paul Svedenborg är rent av något yngre än Zwaig.

Zwaig tog ledningen från början och efter 8 ronder hade han 7 poäng, 6 vinster och remi mot Hoen och Poulsson. Hoen och jag var också obesegrade med 6½ resp. 6 poäng. Nionde ronden visade en Zwaig, vars nerver råkat i olag. Han råkade som vit i allvarlig förlustfara mot Lindblom, som emellertid inte fann bästa fortsättning, då segern låg inom räckhåll, varefter partiet avbröts i en ställning som innebar goda remichanser för Zwaig. Då partiet återupptogs spelade Lindblom så energiskt på vinst att han förlorade! I samma rond fick Hoen sin första nolla, vilket skedde i partiet mot Poulsson. Jag fick utstå en hård press mot Gulbrandsen men lyckades hålla remi. Därmed hade Zwaig två ronder före slutet tagit ledningen med 1½ poäng. Näst sista ronden bjöd på seger för mig mot Zwaig och för Hoen mot Störe. Spänningen var således på toppunkten inför sista ronden. Tättrions partier var Zwaig—Rojahn, Svenneby—Hoen och De Lange—Johannessen. Alla tre i slutstriden inblandade fick besvärliga ställningar. Jag lyckades i mittspelet befria min ställning och efter en del byten enades De Lange och jag om remi. Svenneby spelade trots tidsnöd mycket starkt mot Hoen, som i avbrottsställningen stod hopplöst på förlust. Rojahn bytte till allmän överraskning dam i en ställning, där angrepp var det enda rätta och där han troligen var i avgörande fördel. Zwaig i tidsnöd grep villigt chansen till förenkling. Vid avbrottet var chanserna ungefär lika. Zwaigs oerhörda segervilja kom till sin rätt, då partiet återupptogs. En trött Rojahn blev överlistad, och Zwaigs första norgemästerskap var ett faktum. Det torde inte bli det sista!

Arne Zwaig är den yngste mästare vi någonsin haft. Han besitter alla för en god schackspelare erforderliga egenskaper, medfödd talang, äregirighet, kallblodighet i kritiska situationer och en enastående segervilja. Redan nu har han omfattande teoretiska kunskaper. Jag tror att han kan bli Norges första stormästare.

Jag är nöjd med min egen insats, låt vara att det blev väl många remier. Maskineriet var inte så välsmort den här gången, ett förhållande som sex avbrutna partier bär vittne om. En viss glädje har man alltid av att förbli obesegrad och jag var den ende som tog Zwaigs skalp.

Fjolårsmästaren Hoen stod inte att känna ingen efter sina förhållandevis svaga prestationer i Lundbys jubileumstävling och oslomästerskapet. Han spelade idérikt och försvarade sig utmärkt i svåra ställningar. Han var dock missnöjd med sin klena avslutning i turneringen.

Eivind Poulsson, som gick upp från mästare B i fjol, gjorde en fin debut i elitklassen. Han förlorade i första ronden mot Gulbrandsen men plockade sedan poäng jämnt och säkert. Poulssons styrka ligger främst i hans goda positionsuppfattning, och han är liksom Zwaig väl bevandrad i schackteori.

Paul Svedenborg, turneringens Benjamin, var även han debutant. Han började olyckligt med två nederlag, men spelade upp sig storartat och tog 6 poäng på de sista 9 ronderna. Svedenborgs resultat måste betecknas som mycket gott, varvid bör observeras att han är bosatt långt i norr i Narvik och inte på långt när har samma träningsmöjligheter som osloborna.

Arne Gulbrandsen gjorde en sämre insats än väntat, vilket väl delvis berodde på att hans hälsa sviktade under tävlingen. Han blev sämre före sista ronden och måste lämna walk over mot Vestöl. Gulbrandsen är kanske Norges främste schackstrateg, han dyker säkert upp vid nästa korsväg.

Jan Svenneby levererade en rejäl insats men hans resultat är för ojämna. Han tog 50 proc. mot de sex bästa men förlorade mot både Lindblom och De Lange. Vestöl hade jag räknat med högre upp i tabellen, men han besvärades av långvarig frånvaro från tävlingsschack. Per Lindblom spelade också under pari. De Lange och Rojahn visade tecken på bristande kondition. Störe var helt ur slag och gjorde sin hittills sämsta turnering.

Nya elitspelare blev Erling Kristiansen, O.S.S., som suveränt vann mästare B på 7½ poäng, samt Eivind Kjæpstad, Mosjöen, som tog 6½.

I juniorklassen kom Henrik Kortner, Skien och Trond Tostrup, O.S.S., lika med 6½ poäng. Det blir särspel.

Svein Johannessen

Norgemästerskapet 1964

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. Arne Zwaig	—	0	½	½	1	1	1	1	1	1	1	1	9
2. Svein Johannessen	1	—	½	½	½	1	½	1	½	1	1	1	8
3. Ragnar Hoen	½	½	—	0	1	1	0	1	½	1	1	1	7½
4. Eivind Poulsson	½	½	1	—	½	0	½	½	1	½	1	1	7
5. Paul Svedenborg	0	½	0	½	—	1	0	1	1	1	0	1	6
6. Arne Gulbrandsen	0	½	0	1	0	—	½	0	1	1	1	1	6
7. Jan Svenneby	0	0	1	½	1	½	—	1	0	0	½	1	5½
8. Aage Vestöl	0	½	0	½	0	1	0	—	½	0	1	1	4½
9. Per Lindblom	0	0	½	0	0	0	1	½	—	1	½	1	4½
10. Daan de Lange	0	½	0	½	0	0	1	1	0	—	½	0	3½
11. Ernst Rojahn	0	0	0	0	1	0	½	0	½	½	—	1	3½
12. Thor Störe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	—	1

Schack-SM för blinda

Efter sju dagars spel avgjordes i Bollnäs den 1 augusti det första svenska mästerskapet i schack för blinda. Arrangörerna, de blindas korrespondensschackklubb, har i ett 20-tal år ordnat med tävlingar per korrespondens men i år beslöt man att göra ett försök med ett mästerskap i form av en gemensam träff.

Mästerskapet, som samlat deltagare från en rad platser i landet, anses ha gett så positiva resultat, att man beslutat fortsätta med denna form av tävlingsverksamhet.

Resultat: 1. Bertil Fritz, Stockholm 8½ poäng, 2. Bengt Bengtsson, Grästorp 7, 3. Henry Johansson, Gävle 7, 4. Erik Eriksson, Vomhus 6½, 5. Göte Linghede, Stockholm 6½. (TT)

Omslagsstudie nr 4

Endast 13 lösare lyckades med denna synnerligen svåra uppgift. Inledningsdragen klarades av de flesta, men sedan blev det värre. Den värsta stötestenen var vits vackra tionde drag.

Lösning: 1. g3 (Hotar Th4†. Ej 1. T×d3? g4) *Tg8 2. Tb4!* (På 2. Te4 eller 2. Tc4 klarar svart sig genom 2. — d2) **g4** (Annars blir svart matt efter Tb4—b1—h1) *3. Tb1!* (3. Tb2 Tg5† 4. K×f6 Tg6† 5. Kf7 d2! 6. T×d2 Tf6† 7. Kg7 Tf5! 8. a4 Kg5 9. Tb2 h5 leder till remi) *Tg5† 4. K×f6 Tg6† 5. Kf7 d2 6. a4! d1D! 7. T×d1 Tf6† 8. Kg7 Tf5!* (8. — Tg6† 9. Kh7) *9. Tb1 Kg5 10. Tb6!* (10. Tb5? h5!) och svart är i dragtvång. På torndrag följer 11. Tb5, på 10. — h5 blir svart matt genom 11. Tg6 och på 10. — Kh5 spelar vit antingen 11. Tb5 eller 11. T×h6†.

Etappristagare: P. Perkonoja, Åbo, Sune Dahnberg, Falkenberg och Thomas Görling, Lidingö.

Omslagsstudie nr 5

Lösning: 1. Tg5 A. *1. — h2 2. a3† K×a3 3. Ta5† Kb4 4. Ta4†.* B. *1. — Th6* (eller Th7 eller Th8) *2. a3† K×a3 3. Tg4.* C. *1. — Td4 2. a3† K×a3 3. K×c3.*

Etappristagare: Arne Damström, Säter, Knut Rang, Lund och John Strömberg, Hälsingborg.

Efter tävlingens femte omgång har två lösare, B. Gustafsson i Uppsala och Thure Hast i Säffle, alla rätt. Fyra rätt har: Kari Kaikko, Helsingfors, Esko Nuutilainen, Joensuu, Erik Svedberg, Gnarp, Jouko Tolonen, Pakila, Karl Åsberg, Säffle, Carl-Ivar Holm, Kalmar och P. Perkonoja, Åbo. Vårt östra grannland håller sig som synes fint framme.

Omslagsstudie nr 6

Lösningsfristen utgår den 25 september 1964. För att lösning skall bli godkänd kräves att alla *väsentliga* varianter är redovisade.

Tre bokpriser utdelas för varje uppgift, varjämte tio priser utlottas bland dem som under året insänt flest godkända lösningar: 50, 25, 15 och 10 kronor samt sex bokpriser.

Lösningar insändes i slutet kuvert till Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7. Skriv "Omslagsstudie 6" på kuvertet. Lösarna ombedes *texta eller maskinskriva* namn och adress *på samma blad som lösningen.*

Malmö Allmänna Schackklubb

inviger 3—6 september sin nya spellokal, Ahlmansgatan 20, med en turnering till vilken inbjudits Bent Larsen, Erik Lundin, Børge Andersen, Rolf Martens, Kjell Krantz och Göran Boström. Turneringen spelas enligt Bergers system och med 12 deltagare, som möter varandra i partier med vardera en timmes betänketid.

Nordiskt nytt

FINLANDSBREV

Årets landsmatch mellan Finland och Estland spelades 22—24 maj i Åbo och Helsingfors och slutade med en seger för gästerna med 15—7. Keres vann med 1½—½ mot Böök, medan Westerinen förlorade mot såväl Nei som Arulaid. Ojanen hoppade in i andra omgången och remiserade mot Nei.

Så här vann Keres i första ronden mot Böök: **1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sc3 Sf6 4. Sf3 e6 5. cXd5 cXd5 6. Lg5 Le7 7. e3 a6 8. Ld3 b5 9. 0—0 Lb7 10. Se5 0—0 11. Tac1 Se4 12. LXe7 DXe7 13. Dc2 Sf6 14. Se2 Sbd7 15. Dc7 Tab8 16. Sc6 LXc6 17. TXc6 Ta8 18. Tfc1 g6 19. Da5 Dd8 20. Da3 Sb6 21. b3 Kg7 22. Db4 Db8** (22. — Sfd7 är en aning bättre) **23. g3** (Keres nöjer sig inte med bondevinst: 23. a4!) **Tfc8 24. Sf4 TXc6 25. TXc6 Db7 26. Dd6 Se8 27. SXe6† fXe6 28. De5† Kh6 29. g4 Db8 30. g5† Kh5 31. DXe6 KXg5 32. LXg6 hXg6 33. DXg6† Kh4 34. f3 uppg.**

Förre finlandsmästaren Birger Rasmusson har avlidit i en ålder av 62 år. Han innehade mästerskapet för Finland år 1933 och under slutet av 20-talet var han en av landets starkaste mästare. Han gjorde sig också känd som energisk arrangör av internationella turneringar och som schackskribent.

Eero E. Böök

NORGEBREV

Under vintern och våren har norsk radio under Olaf Bardas ledning sysslat med schackprogram. I varje enskilt parti har Barda valt spelare och föreskrivit spelöppning. I allt har på så sätt åtta partier spelats, men bortsett från det sista har partierna inte varit särskilt intressanta. I det sista möttes den nybakade oslomästaren Arne Zwaig och fjolårets norgemästare Ragnar Hoen. Partiet visar tydligt den sjuttonårige Zwaigs mognad och begåvning. Zwaig hade vit i ett sicilianskt parti som fick följande förlopp: **1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cXd4 4. SXd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Sbd7 8. Df3 Le7 9. 0—0—0 Dc7 10. g4 b5.** Hit hade Barda bestämt dragen. **11. LXf6 gXf6 12. f5 Se5 13. Dh3 b4?** Hjälper springaren till det goda fältet f4. Bäst är 13. — 0—0, som skedde i partiet Gligoric—Fischer i Bled 1959. **14. Sce2 Lb7 15. fXe6 LXe4 16. Lg2 LXg2 17. DXg2 Tc8 18. eXf7† KXf7 19. Sf4 Dc5 20. De4!** Ett vackert centraliseringsdrag. Tornet på h8 hålles på plats och det hotar mycket starkt Df5. **Ke8.** Några förnuftiga drag står inte längre Hoen till buds. **21. Sd5 Ld8 22. Thf1 Tg8 23. TXf6! LXf6 24. SXf6† Kf7 25. Tf1!** Zwaig ger inte sin mera rutinerade motståndare någon chans. **Dc4 26. Db7† Tc7 27. DXc7† DXc7 28. Sd5† Kg6 29. SXc7** och i den hopplösa situationen gav Hoen upp.

Svein Johannesen

ARNE ZWAIG — en norsk Bobby Fischer!

Med den nya Norgemästaren, 17-årige Arne Zwaig, har vårt västra grannland fått sin egen Bobby Fischer. Efter att ha spelat schack i 6 år och efter att de senaste åren ha gått fram som en komet bland de gamla stjärnorna är Arne Z i dag en mogen mästare med en djup och personlig spelstil, genial blick för det taktiska och stora teoretiska kunskaper. Hans sunda och starka spelöppning, hans förmåga att ta vara på små fördelar i slutspelet och hans lugn och påhittighet i svåra situationer var imponerande särskilt i det senaste norgemästerskapet, där han i hård kamp med veteraner och nykomlingar erövrade titeln.

— Jag lärde mej spelet av far och sedan kom jag på tionde plats i skolmästerskapet, berättar den stolte segraren för vår utsände. Det var först häromåret det började gå vägen — jag blev juniormästare i Sandefjord 1961. Året därpå vann jag Mästarreserven (näst högsta klassen) i Hamar och förra året blev jag trea i Mästareliten. Naturligtvis är jag lycklig över att nu ha blivit Norgemästare — och ännu lyckligare över att få komma ut i intenationella sammanhang. Närmast blir det olympiaden i israel.

Internationellt påbrå har unge Arne Zwaig redan, trots att den hyllande norska pressen kallar honom "en ekte Oslo-gutt". Den mörkhårige, kraftigt byggde ynglingen med med den intelligenta, skarpa blicken, avslöjar att hans far är en polsk fransman, som för 20 år sedan slog sig ner i höga Norden och gifte sig med en norska. Familjen har oroat sig en smula för Arnes schackpassion, men han har skött studierna oklanderligt och blir nästa år student med matematik som bästa ämne. Han vill bli ingenjör, men skulle inte ha något emot om han kunde leva på schacket.

Arne Zwaig tycker om öppen kamp (e4) och strävar efter ett avgörande redan i mittspelet — men i norgemästerskapet uppnådde han fina resultat också i slutspelet. Såväl Lindblom som Rojahn fick sträcka vapen mot sin unge motståndare i skenbart lika slutspel.

— Tänker årets Norgemästare bli internationell mästare? Stormästare? Världsmästare? Kanske i konkurrens med själve Bobby Fischer?

Arne Zwaig svarar inte på så löjliga frågor, men en road glimt i ögonen dementerar inte direkt att den unge mannen drömmer om så lockande mål.

Remo Ciacelli

Distriktsnytt

Jämtland

Gustaf Häggström, Östersund, vann årets jämtlandsmästerskap på 5½ poäng före Lennart Burman, Frösö SK, 5 och Hans Bengtsson, SK Drott, 3½. Arne Åkerblom, ÖSS, vann *klass I* på 7½ poäng, 2. Sven-Olof Andersson, Drott och Bengt Eriksson, Frösö 7. *Klass II* hemfördes överlägset av Sten Olsson, Drott på 7 poäng (100 %). Tvåa blev Kurt Hanning, Drott på 4½.

Resultat av lag-DM: 1. Östersunds SS 10/25½, 2. Frösö SK 7/18, 3. SK Östjämten 4/15, 4. SK Drott 3/13½. Lag-DM i blixt vanns av Frösö SK före Östersunds SS.

Det individuella blixtmästerskapet vanns av Lennart Burman på 40 poäng. Gustaf Häggström, ÖSS, tog 36½ och Harry Blomkvist, Frösö SK 36. I *klass II* segrade Sven-Olof Andersson, Drott, på 40 poäng.

En tävling kallad *Fyrkampen* har utkämpats i Östersund mellan åttamannalag från Sör-Tröndelag och Helgeland i Norge samt N. Ångermanland och Jämtland. Tävlingen blev livligt uppskattad och man hoppas kunna upprepa den till hösten. Sör-Tröndelag vann på 5/15, 2. N. Ångermanland 4/15, 3. Jämtland 3/13 och 4. Helgeland 0/5.

Roslagen

K. G. Dahl vann alla partierna i DM och efter mästaren följde klubbkamraten L. Elander (f. d. norrbottensmästare), B. Jansson, Syninge och fjolårsmästaren Börje Jansson, Norrtälje. *Klass I*, gruppsegrare: G. Lind, Faringe, Å. Husman, Norrtälje och K. J. Eriksson, Roslagsbro. *Klass II*, gruppsegrare: L. Björklund, Roslagsbro, S. Jansson, Väddö och R. Johansson, Faringe. *Klass III*, gruppsegrare: I. Boström, Rånäs, B. Pettersson, Faringe och V. Andersson, Rånäs.

Upplandsserien vanns av Norrtälje. Vem som blir tvåa resp. trea Heby eller UASS avgörs när en till CS inlämnad protest behandlas. 4. Väddö, 5. Gambit, 6. Enköping, 7. UASS B, 8. Rånäs.

I *blixt-DM* belade en kvartett från Norrtälje (K. G. Dahl, C. Lindström, Å. Husman och B. Jansson) de första platserna. I *klass I* vann K. Fahlström, Häverödal.

Under säsongen har Roslagen besegrat Kristallen med 13—7 och Eskilstuna med 18—7. I en simultanmatch mot Petrosjan vann K. A. Jacobsson, Roslagsbro och F. Malmqvist, Väddö, medan B. Jansson, L. Elander, C. Lindström, P. O. Eriksson, W. Holmström och L. Jansson nådde remi. Övriga 29 deltagare förlorade.

Uppland

J. E. Westman vann DM på 5 poäng, varefter följde Bo Eriksson 4½, B. Hellström 4, Börje Jansson och L. Gustavsson 3½, E. Sjöblom och G. Pettersson 3.

Uppsalamästare 1964 blev Bo Ericsson före E. Söderlund och B. Westin.

I *Upplandsserien* (omfattar Upplands och Roslagens SF) segrade Norrtälje SK före UASS, Heby SS och Väddö. *Div. II* vanns av Tierp och *div. III* av Knivsta.

Södra Småland

Ivar Norbeck, Norrhults SK blev distriktsmästare medan distriktsmästerskapet i blixtschack hemfördes av Göthe Gustafsson, Emmaboda SS. Tävlingen om DM för lag vanns av Växjö SK.

I Växjöspelen 1964 vann Bengt Ekenberg, Hälsingborg, mästarklassen med E. Fastrom, Landskrona på andra och Kjell Krantz, Lund på tredje plats. Mästarklassens grupp 2 vanns av Göthe Gustafsson, Emmaboda SS. Här blev S. Härvell, Landskrona tvåa och Werner Grosse, Växjö SK trea.

ORDET FRITT!

Herr Redaktör!

Jag vill minnas att för c:a 15 år sedan spelades en match på 250 bord mellan Stockholm och landsorten. Jag undrar skulle inte denna schackfest kunna förverkligas ännu en gång?

Lars Ekenlöv

INBJUDAN TILL LAGTÄVLING I KIEL

Kieler Schachgesellschaft von 1884 anordnar den 19 och 20 september 1964 en lagtävling i Kiel. Tävlingen avser 4-mannalag och betänketiden blir 45 minuter per spelare och parti. Monrads system tillämpas, troligen med 7 ronder. Deltagande lag ombedes medföra två schackur.

Anmälningsavgiften är 40 Dmark per lag. Priserna är 300, 200 och 100 Dmark, såvitt nu kan bedömas. Vidare utdelas specialpris.

Turneringen börjar den 19/9 kl. 08.00 och avslutas den 20/9 omkring kl. 15.00.

Anmälan till: Dr. Hans Hille, 23 Kiel-Wellingdorf, Wehdenweg 26, Tyskland (tel. 21736). Startavgifterna skall vara inbetalda senast den 31 augusti 1964.

Det skulle glädja Kieler Schach-Gesellscbaft att få hälsa många utländska lag välkomna till tävlingen.

Hans Hille
ordförande

Korr-schack

SM 1963

1. Johan Ljungdahl, Hälsingborg
2. Arne Andersson, Mölndal
3. Herbert Strömberg, Ätvidaberg
4. Bertil Mattsson, Rimbo
5. Knut Johansson, Ludvika
6. E. Nordström, Stockholm
7. Hilding Fröberg, Handen
8. Olof Karlsson, Göteborg
9. Bertil Westin, Uppsala
10. Martin Johansson, Vikmansh.

Vi gratulera Ljungdahl på det hjärtligaste, och även följande pristagare i de nyligen avslutade SSKK-turneringarna:

M 2/62: 1. Matts Andersson, Skara
2. Ernst Ellerot, Hällesåker
3. John Blomkvist, Bromma

1:89: 1. H. Bengtsson, Östersund
2. V. Stenlund, Skelleftehamn

1:91: 1. S. Johnson, Vålberg
2. S. Eriksson, Uppsala

1:92: 1. K. Jonsson, Höglandsjön
2. I. Helmertz, Stockholm

1:93: 1. A. Andersson, Kristianstad
2. S. Samuelsson, Hägersten

2:25: 1. H. Hedlund, Skellefteå
2. D. Stinnessen, Gullängen

2:29: 1.—2. I. Pettersson, Örebro
G. Östlund, Hällabrottet

2:39: 1. E. Andersson, Älmhult
2. A. Petersson, Falkenberg

Eftersom detta är ett SM-nummer passar det bra att presentera 1963 års sverigemästare i korrespondensschack: John Ljungdahl, Hälsingborg, som hemförde en överlägsen seger:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	S:a
—	1	1	1	1	1	0	1	1	1	8
0	—	½	½	½	1	1	1	1	1	6½
0	½	—	1	1	½	½	½	1	1	6
0	½	0	—	1	½	1	1	½	1	5½
0	½	0	0	—	1	1	1	1	1	5½
0	0	½	½	0	—	1	1	1	½	4½
1	0	½	0	0	0	—	½	1	1	4
0	0	½	0	0	0	½	—	0	1	2
0	0	0	½	0	0	0	1	—	?	1½
0	0	0	0	0	½	0	0	?	—	½

3:43: 1. E. Sergo, Landskrona
2. T. Karlsson, Linköping

3:53: 1. L. Ländin, Malmköping
2. T. Rubensson, Göteborg

3:61: 1. C. Lindström, Norrtälje
2. E. Strömmer, Hammarstrand

Startavgifter
för de svenska turneringarna:
klass 1: kr. 12:—
klass 2: kr. 10:—
klass 3: kr. 7:—
SSKK:s resultatbulletin kostar för år 1964 kr. 3:—.

Alla avgifter insättas å postgiro 52052, E. Gärdéus, Drottninggatan 5, Mariestad. Varje grupp omfattar 7 spelare; men spelar sålunda 3 vita och 3 svarta partier samtidigt. Det är nu bästa tiden att anmäla sig till korrschackturnering: kvällarna börjar bli långa men väntetiden på start kortast!

SCHACK I — — — *Forts. från sid. 174*

minimala intresse för det ädla spelet. Av de främsta spelarna är ungefär hälften tyskar av judisk börd. Många av dem kom till sitt nya hemland under Hitlerregimens första år. Även engelsmännen spelar en framstående roll, liksom boernas ättlingar. Det finns gott om lovande unga spelare — Friedgood och Croone har båda stora utvecklingsmöjligheter.

De gästande mästarna blev föremål för en storartad gästfrihet, och de politiska orosmolnen till trots har jag enbart angenäma minnen från turnén. Till de mest intressanta upplevelserna hörde besöket på en strutsfarm, där man till vår ära arrangerade ett lopp mellan de två snabbaste strutsarna. Det är nog inte många som känner till att en struts kan löpa en engelsk mil på en minut — c:a 34 sekunder snabbare än de bästa galopphästarna!

Från Syd-Afrika gick färden till Israel. Tyvärr fick jag ingen flygbiljett förrän två dagar före den av det israelitiska schackförbundet arangerade turneringens start, och saken blev inte bättre, när det fullsatta (131 passagerare!) jetplanet efter många timmars flygfärd fick motorfel och måste återvända till utgångspunkten, Johannesburg. Där fick vi vänta fem timmar på ett annat plan, och jag måste sedan övernatta i Rom. Trots allt kom jag till Israel i tid för tävlingen, som spelades i Nathanya. Formen hade naturligtvis försämrats katastrofalt, och till råka på allt var värmen besvärande, med 35 grader i skuggan ett par dagar. Jag låg länge i ledningen men förlorade den, sedan jag förlorat mot en spelare, som på övriga tio partier tog en halv poäng! Turneringen vanns av Kraidmann, en halvpoäng före Filip och Stepak. Jag delade fjärdeplaceringen, slagen med ytterligare en halvpoäng.

Årets schackolympiad skall som bekant spelas i Tel Aviv. Jag inspekterade kringskådeplatsen, ett hypermodernt hotell med alla upptänkliga bekvämligheter. Där skall även samtliga utländska deltagare bo.

Gideon Ståhlberg

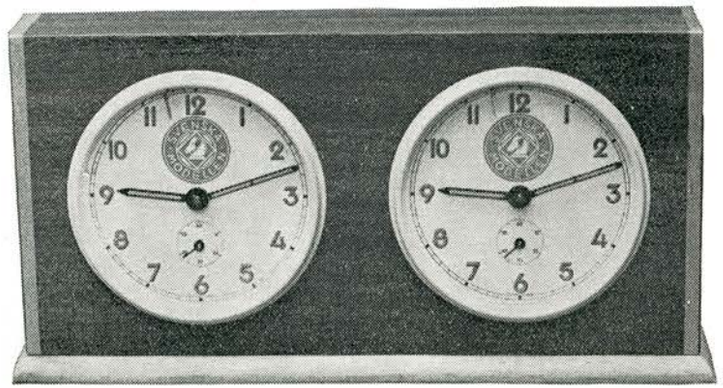

Köp schackklockan — DEN SVENSKA KLUBBMODELLEN — direkt av tillverkaren! Kraftiga mässingsverk och mahognyfanerat fodral i stilrent utförande. Storlek: 260×130×55 mm. 3 års garanti. Pris kr 65:—. Rabatt vid större köp.

E. W. ÅSBERG

Bergsbogatan 19 Borås Tel. 033/293 82

VARUHUSET GRAND

Göteborgs populäraste varuhus — i hjärtat av stadens affärscentrum

Sveriges Schackförbund

Birger Jarlsgatan 18, III, Stockholm Ö, tel. 60 72 44. Kansliet är öppet helgfria måndagar—fredagar kl. 12—17, tisdagar och torsdagar dessutom kl. 17—19.

Ordförande:	Nils Grenander, Träringen 48, Göteborg Ö, tel. 17 18 30
Vice ordförande:	J. E. Ekelund, Nygatan 66, Örebro, tel. 11 59 27
Sekreterare:	L. Bäckström, Birger Jarlsg. 18, III, Stockholm Ö, tel. 60 72 44
Skattmästare:	H. Norell, Lagmansg. 15, Södertälje, tel. 398 00, postgiro 65 22
Allsvenska serien:	Överledare J. E. Ekelund (se ovan)
Korr-schack:	Turneringsledare E. Gärdéus, Vasav. 19, Mariestad, postgiro 5 20 52 Sekreterare A. E. Axelson, Box 6060, Linköping 6
Ungdomsschack:	Riksinstruktör L. Bäckström (se ovan)

TIDSKRIFT FÖR SCHACK erbjuder

äldre årgångar av Tidskrift för Schack

Vid beställning för minst 10 kronor är leveransen portofri.
Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15 % rabatt på nedanstående priser.

Årgång	Pris	Årgång	Pris	Årgång	Pris
1908	10 kr	1921	6 kr	1955	10 „
1910	8 „	1923	8 „	1956	10 „
1911	8 „	1924	6 „	1957	10 „
1912	8 „	1925	6 „	1958	10 „
1913	8 „	1926	6 „	1959	10 „
1914	8 „	1927	3 „	1960	12 „
1915	8 „	1929	6 „	1961	12 „
1916	10 „	1931	6 „	1962	12 „
1919	8 „	1932	6 „	1963	12 „
1920	5 „	1954	10 kr		

Beställning kan göras hos Tidskrift för Schack, Box 7123, Göteborg 7, eller genom insättning på postgiro nr 60 46 34.

Komplettering av ofullständiga årgångar sker i görligaste mån till humana priser mot insändande av lista över saknade nummer. På begäran söker TfS även anskaffa andra årgångar än de ovannämnda.

Special: 100 st olika uddanummer 20 kr plus porto!

Bland pärlorna: 1912 och 1916 med Nordiska kongressböcker. Berika Ditt schackbibliotek med en serie årgångar av TfS — en fascinerande kavalkad i ord och bild av 1900-talets svenska och internationella schackliv!

TIDSKRIFT för SCHACK

Meddelande till styrelseledamöterna inom till Sveriges Schackförbund anslutna föreningar!

Detta nummer av Tidskrift för Schack når de svenska schackvännerna i anslutning till höstsäsongens början 1964. Vi hemställer, att alla föreningsstyrelser vid septembersammanträdet tillser, att den korresponderande ledamoten erhåller tidskriften regelbundet. TfS är det naturliga och nödvändiga kontaktmedlet mellan landsförbund, distrikt och föreningar. Genom inbetalning av den för medlemmarna gällande avgiften kronor 7:50 (ord. avgift kronor 9:—) erhålles TfS från och med detta nummer till årets slut. Utöver allsidig organisatorisk information ger TfS intressant schacklig läsning. En halvårsprenumeration på TfS är en utmärkt uppmuntran för mången arbetsmyra inom föreningsarbetet!

TIDSKRIFT för SCHACK

Box 7123 Göteborg 7 Postgiro 60 46 34

VÄSTERGÖTLANDS TRYCKERI · SKARA 64-7943